

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. december 16.

bb 1. hét könyv jut minden budapesti olvasónak - évenként
11 millió kötetet kölcsönöznek a budapestiek

i hi/gg-lm sr

1961. december 16.

a főváros fejlett könyvtári helyzetét bizonyítják a népművelési szervek által legújabbán összeállított statisztikai adatok. eszerint az összes budapesti könyvtárak állománya több mint 11,5 millió kötet, ami annyit jelent, hogy a fővárosban minden írni - olvasni tudó emberre 7 könyv jut, a könyvtárak rendszeres olvasóinak száma lényegesen túlhaladja a félmilliót, a kölcsönzött kötetek száma pedig évenként körülbelül 11 millió.

az egyre bővülő olvasómozgalom könyvigényeit tulajdonképpen a fővárosi szabó ervin könyvtár és a szakszervezeti könyvtári hálózat biztosítja. az előbbi felügyelete alatt 46 kerületi fiókkönyvtár, szakszervezeti kezelésben pedig több mint 1200 könyvtár működik, a szakszervezeti könyvtáraknak több mint 125.000 a szabó ervin könyvtárnak több mint 22.000 munkásolvasója van.

a műszaki propagandában és a műszaki ismeretek terjesztésében különleges szerepe van az országos műszaki könyvtárnak és a vállalati műszaki könyvtáraknak. a fővárosban 488 vállalati műszaki könyvtár működik, mintegy 1,3 millió kötet-állománnyal.

gyermekkönyvtárakkal - néhány nagyüzem kivételével - csak a szabó ervin könyvtár rendelkezik. a gyermekek évi átlagban csaknem egymillió kötetet kölcsönöznek, az önálló gyermekkönyvtárak hiányát a kerületekben általában külön gyermekrészlegek kialakításával igyekeznek pótolni a szabó ervin könyvtár fiókjai./mti/

bb 2. egy héttel előbb kezdték meg a nyugdíjak kézbesítését - legkésőbb szerdáiig mindenki megkapja járandóságát

i kf/kf-Lm vg

1961. december 16.

a karácsonyi csúcsgazdaság zavartalan lebonyolítása érdekében a posta a szokásosnál egy héttel előbb kézbesíti a nyugdíjakat. a budapest 72-es postahivatal, amely az egész országba szóló küldeményeket továbbítja, már több mint hétszáz ezer utalványt küldött a kézbesítő hivataloknak. lényegében már csak a vidéki, a termelőszövetkezeti nyugdíjasok utalványai vannak hátra, vasárnapig azokat is eljuttatják a hivatalokhoz.

a budapest 62-es kézbesítő postahivatal ugyancsak megkezdte az utalványok szétosztását. pénteken már több mint 100 000 fővárosi nyugdíjas kapta meg a pénzét. a következő napokban ehhez hasonló mennyiségű utalványt juttatnak el a címzettekhez. a posta ígérete szerint a több mint egymillió nyugdíjas kedden, legkésőbb azonban szerdán megkapja járandóságát. /mti/

-.-

bb 3. külföldi vendégek az apróvadakban gazdag mezőhegyesi erdőben - egy német vadászcsoporthoz 1040 fácánkakast ejtett el

vd1 ká/jlm

1961. december 16.

az alföld egyik legszebb erdőszegélyében, a román határ menti mezőhegyesen évről-évre gazdagabb vadállomány várja a hazai és a külföldi vadászokat. szívesen töltik itt napjaikat a vadászszervezetek hódoló szovjet, csehszlovák, bolgár, lengyel, francia, német és más külföldi vendégek. egy német vadász-társaság már hatodik esztendeje minden évben visszatér mezőhegyesre, s ez a csoport a napokban 1040 fácánkakast ejtett el. a társaságban volt egy nepáli herceg is, aki egyik délelőtti 38 diszes-tollu madarat lőtt.

a mezőhegyesi erdőszegély vezetői és dolgozói nagy gondot fordítanak arra, hogy az állomány rendszeresen gyarapodjék. ebben az évben 5000 fácánkakást neveltek fel mesterségesen. a tojató boxokkal felszerelt fácánfarmon 34-40 tojást tojt egy-egy fácánnyal, míg szabadban csak 8-16 az átlagos tojáshozam. összeszedték és kikeltették a réteken, legelőkön talált fácánnyalakat is. /mti/

- 2 -

bb 4. felvételi hirdetés a színház- és színművészeti főiskolára

i fe/tr-Lm sr

1961. december 16.

a színház- és filmművészeti főiskola igazgatósága felvételt hirdet a színészi szakra az 1962/63-as tanévre. felvételre csakis érettségizett, vagy az 1961/62-es tanévben érettségiző 18-tól 22 éves fiatalok jelentkezhetnek. a jelentkezést írásban kérik, és ehhez mellékelni kell a saját, valamint a szülők adatait tartalmazó életrajzot, érettségi, illetve félévi iskolai bizonyítványt, továbbá az iskola, vagy a munkahely ajánlását. a jelentkezés benyújtásának határideje 1962 február 15. cím: budapest, 8. vas utca 2./c. /mti/

-.-

- 3 -

bb. 5. világhírnévre tett szert a tarkói barlang ősegere - feltárták a Bükkben európa eddigi leggazdagabb középső-jégkorszaki lelőhelyét

1/tz/rj/vg

1961. december 16.

a két évig tartó feltárás világhíressé tette a tarkói barlangot, ezt a külsejében és méreteiben egyaránt jelentéktelennek látszó sziklamélyedést a Bükk keleti közepén.

a kőfülke mögött megnyitott két sziklaüregről ugyanis, amelyeket az egri dobó gimnázium barlangkutató diákjainak segítségével tártak fel, rendkívüli tudományos értékek kerültek elő. már tavaly napvilágra hozták az első üreg tartalmát: nagytömegű ősi állat-csontot, összesen körülbelül 50 faj maradványait. a második, talán még gazdagabb üreg feltárása az idén kezdődött meg, és az ebből felszínre hozott anyaggal együtt most már 73 őskori állatfaj csontjai kerültek a munkálatok vezetője dr. Jánossy Dénes kandidátus, a természettudományi múzeum osztályvezető-helyettese útján a múzeum gyűjteményébe. köztük párducok, barlangi medvék, bölények, szarvasok, a maiaknál jóval nagyobb őzek, farkasok, vadmacskák, nyestek, görények, denevérek és kisebb rágcsálók maradványai.

a lelet azért rendkívül jelentős, mert ezeket a fajokat a fejlődésnek azon a fokán mutatja be, amelyen keresztül kellett eljutniuk a legrégebbi jégkorszakból a legutolsó eljegesedésig és éppen ennek a többszáz ezer évvel ezelőtti, ugynevezett középső jégkorszaknak az élővilágából eddig egész Európában alig került elő valami. a szinte megszámlálhatatlan tarkói csont között van néhány egészen elsőrendű, tudományos csemege, is. ilyenek például a mai házegér őseinek Európában most először megtalált csontjai, a már rég kihalt, ugynevezett nyul farku pockok maradványai, de főképpen azok a cickány-állkapcsok, amelyek most már megszakítatlan folyamatosságban mutatják ennek az állatfajnak a fejlődését. fogsoruk ugyanis a legrégebbi jégkorszakban 4.9-5.3 milliméter hosszú volt, mai példányaiké pedig már eléri az 5.6-6.3 millimétert. a tarkói anyag most meghozta a közbenső láncszemet is: az itt talált állkapcsokon az apró, hegyes fogak 5.2-5.7 milliméter hosszú sorokban helyezkednek el.

az ősszel varsóban tartott nemzetközi kongresszuson a világ legkiválóbb őslénytan-kutatói ismerték el a lelet egész Európában egyedülálló jelentőségét, és a tudományos szenzációt csak fokozta az, hogy röviddel utóbb a budai várban, a fortuna utca egyik házának pincéjében is rábukkantak az egyik unikumnak, az ősi egérnek - a tarkói után Európában immár második - példányára. /mti/

8.33

- 4 -

bb 6. egész utca felépítésére elegendő pénzt tettek takaréka az idén a baranyai szövetkezeti gazdák

vid ká/j/vm

1961. december 16.

baranyában az évvégi mérlegek előzetes adatai a népszerű falusi takarékszövetkezetek további fejlődéséről és megerősödéséről tanuskodnak. az idén 8 új falusi „bank”, alakult, és a tagok száma 2200-zal gyarapodott. a szövetkezeti gazdák ebben az évben is jól takarékoskodtak: összesen 5 millió forintot tettek be a takarékszövetkezetekbe. ennyi pénz mintegy 40 családi ház, azaz egy egész utca felépítésére elegendő. a falusi „bankokban”, ez évben megtakarított pénz teljes összege meghaladja a 16 millió forintot, ami azt jelenti, hogy minden tagra átlag 2000 forint betét jut. /mti/

bb 8. a közönség kívánságára új üzemi élet-és balesetbiztosítást vezetnek be - a nagyobb gyárakban is szerveznek önszegélyező csoportokat

i ta/sze/vm/vg

1961. december 16.

az üzemi balesetbiztosítás hazánkban tízéves multra tekint vissza. jelenleg körülbelül hatszázezer vesznek részt ebben a biztosítási formában, s most már időszériává vált a továbbfejlesztése. az állami biztosító vezetői több nagyüzem dolgozóinak véleménye alapján kidolgozták az új üzemi élet-és balesetbiztosítás rendszerét.

az új biztosítási forma annyiban tér el a régitől, hogy ezután nemcsak balesetekre fizetnek kártérítést, hanem természetes halál esetén is. az új üzemi élet-és balesetbiztosítás díja a könnyűipari és a nehézipari üzemekben egyaránt havi 10 forint lesz. e biztosítás alapján balesetből bekövetkezett rokkantság esetén 25.000 forint térítést nyújtanak. baleseti halál esetén ugyancsak 25.000 forinttal segítik a hozzátartozókat. természetes halál esetén a könnyűiparban a biztosított életkorától függően legfeljebb 4.000 forint, a nehéziparban pedig 1.200 forintot kitevő temetkezési segílyt nyújtanak.

/folyt.köv./

8.38

- 5 -

/bb 8. a közönség.....1.folyt./vm

az állami biztosító illetékesei elmondták, hogy a mezőgazdaság mintájára rövidesen megkezdik a biztosítási és önszegélyező csoportok szervezését a nagyobb üzemekben is. azok, akik az üzemi önszegélyező csoportokban részt vesznek, a különböző juttatásokon kívül balesetbiztosításban is részesülnek./mti/

bb 9. évente 4000 laboratóriumi vizsgálatot tesz feleslegessé a talajtérkép somogyban

vid ká/j vm

1961.december 16.

somogy megyében körülbelül 180.000 holdra tehető a mészben szegény, savanyu homoktalajok területe. az ommi kaposvári laboratóriumának évente 4000 vizsgálatot kellett végéznie ahhoz, hogy megfelelő szakvéleményt adhasson az e tájon gazdálkodó termelőknek a talaj mészigényéről. most új eljárást dolgoztak ki, ami jelentősen megkönnyíti a munkát. 50.000 adat felhasználásával minden községről talajtérképet készítettek, s ennek alapján pontos választ adhatnak a mészigényre anélkül, hogy elvégeznék a hosszadalmas vegyi vizsgálatot. ez az eljárás évente körülbelül 4000 laboratóriumi vizsgálatot tesz feleslegessé./mti/

bb 7. akcióprogram a második tervtörvény végrehajtásának támogatására - előadócsoporthoz szakemberekből - segítség a budapesti tsz-eknek

i di/gk vm sr

1961.december 16.

a hazafias népfront országos tanácsának legutóbbi ülésén többen is hangsúlyozták: a kitűzött feladatok, célok népszerűsítésével, is hozzájárulhat a népfront második öt éves tervünk sikeréhez, mielőbbi megvalósításához.

/folyt.köv./

8.40

10.11

- 6 -

/bb 7. akcióprogram.....1.folyt./vm

a hazafias népfront budapesti bizottsága akciótervet dolgozott ki hazánk fejlődése nagyszerű programja végrehajtásának támogatására. ennek szellemében a belvárostól a peremkerületekig a főváros minden negyedében szemléltető példákkal, meggyőző érvekkel magyarázzák, hogyan függ össze népünk anyagi és kulturális színvonalának növekedése a termelékenység emelésével, a terv teljesítésével. a budapesti termelőszövetkezeteknek átgondolt szakmai segítséget nyújtanak a nagyüzemi gazdálkodás kialakításához, s megszilárdításához. ezenkívül különféle akciók lebonyolításával, széleskörű kezdeményező, szervező munkával járulnak hozzá az öt éves terv teljesítését elősegítő társadalmi összefogás kibontakozásához.

a budapesti népfront-bizottság tervében helyét kapott előadócsoporthoz valóra váltására, társadalmi testületet hívnak életre és előadói gárdát alakítanak a tervet részleteiben is jól ismerő szakemberekből, szakértőkből. ezek tagjai mintegy részekre bontják az egész országra vonatkozó tennivalókat, s arról is tájékoztatják az embereket, milyen feladatok várnak budapest kétmillió lakosságára, egy-egy kerület vagy üzem, hivatal, intézmény lakóira, dolgozóira. a budapesti népfront-mozgalom vezetői több ízben találkoznak a társadalom különböző rétegeinek képviselőivel, többek között mérnökökkel, orvosokkal, jogászokkal, kisiparosokkal stb. elbeszélgetnek velük, hogyan halad munkahelyükön az öt éves tervből rájuk eső feladatok megoldása, s nem akadályozza-e a haladást valamilyen kerékkötő. a népfront-bizottság tervbe vette, hogy egy-egy üzemi vagy kerületi jó módszer széleskörű ismertetésére tapasztalatcsereket szervez. az is szóba került, hogy kiállítás rendeznek, és szemléltetően is bemutatják, hogyan függ össze egyes emberek érdeke, s életének jobbra fordulása a második öt éves terv legfontosabb előirányzatainak teljesítésével.

hasonló módon látnak - illetve láttak - munkához a népfront kerületi bizottságai is. a második öt éves tervvel foglalkozó csoportos beszélgetéseken kívül előadásokat, vitákat, ankétokat rendeznek a társadalmi tulajdon védelméről, a takarékoság kérdéseiről. ezenkívül társadalmi munkákat kezdeményeznek, szerveznek a különféle helyi jellegű és az egész fővárost érintő beruházások, fejlesztések, építkezések meggyorsítására, támogatására./mti/

8.50

10.11

- 7 -

bb 10. a klasszikus és modern zeneműveket ismerkednek meg a fejérvárosi negyedik falvak lakói a fejérvárosi zenei napokon

vid fm/ke vm fm

1961. december 16.

az ötödik fejérvárosi zenei napokon harminc fejérvárosi községben rendeznek hangversenyt a székesfehérvári és a dunaujvárosi általi zeneiskola művésztanárai, már, fénévárcsurgó, vál, seréglyes, csávár, sinatelep, adony, kátol, velence, kisláng, sárbogárd, osón, soponya, lepsény, lovásberény, ceca, szabadgyóna, hicska, perkáta, pátká, elyek, vértesszása, besnyő, gánt, polgárdi, bogajk, öög, enying, balinka és ercsi községekben a klasszikus és modern zeneszerzők alkotásait tolmácsolják. a hangversenyek előtt ismer-
tetik a műsorra kerülő zeneművet. fejérvárosban még nem volt példa arra, hogy ilyen nagyarányú hangverseny-sorozatot rendeztek volna falvakban./mti/

bb 11. elkészült a miskolci kórház város sebészeti osztálya

vid szf/ke vm

1961. december 16.

miskolcon, a szentpéteri kapuban épülő 1400 ágyas kórház-
városban a belgyógyászati és gyermekosztály után elkészült az új
egészségügyi intézmény legnagyobb részlege, a sebészeti osztály
is.

a járási kórház nagyságu, 352 ágyas pavilonban az általános
sebészeti osztályon kívül baleseti, urológiai, szemészeti, valamint
orr-fül és gégesebészet is működik majd. hét korszerű műtő
rendezték be és röntgen-gépet is felszereltek. a 3-6 ágyas kórter-
mekben a betegek a gyógyuláshoz szükséges legteljesebb kényelem-
be helyezik. olyan szobákat is berendeztek, amelyekben közvetlenül
a műtét után különleges gondozásban részesítik az operáltakat, akik
csak 2-3 nap múlva kerülnek innen kórterembe, amikor gyógyító szo-
batársaik már nem zavarják.

az új osztályon január első napjaiban kezdik meg a gyógyi-
tást./mti/

8.55

11.

bb 12. 40.000 forint a reitter család évi jövedelme

vid ká/j vm

1961. december 16.

a turkevei táncsics termelőszövetkezetben dolgozik a nagy-
kunság egyik legrégebbi juhász dinasztiája, reitter györgy és családja.
az apa, két fiával együtt, a szövetkezet több mint 400 törzsköny-
vezett birkáját gondozza. a szakma kiváló mesterei nagyszerű ered-
ményeket értek el: teljesítették a szaporulati tervet és előirány-
zaton felül mintegy 20.000 forint értékű gyapjút nyírtak le. a
3 juhász eddig 1200-nál több munkaegységet szerzett, s miután a
várható részesedés 25 forint körül lesz, a zárószámadáskor 30.000
forint uti a markukat. ehhez jön még a prémium. a terven felül ter-
melt gyapju értékének 25 százalékát, 5000 forintot már kézhez kap-
ták, s ezen felül 15 bárányt vittek haza. mindent összevetve, a
reitter család évi jövedelme megközelíti a 40.000 forintot./mti/

bb 13. ötezer társadalmi munkásjelvényt osztottak ki dunaujvá-
rosban

vid fm/ke vm fm

1961. december 16.

dunaujvárosban az idén a társadalmi munka tömegmozgalommá vált.
18.000 könyvecskében gyűjtötték a bélyegeket az évvégi elszámolásra.
a társadalmi munkákat irányító operatív bizottság értékelése szerint
az idén körülbelül háromszor annyi társadalmi munkát végeztek a
dunaujvárosi dolgozók, mint tavaly. összesen ötezen érdemelték ki
a társadalmi munka arany-, ezüst-, vagy bronz - fokozatát.

jövőre az ideai tapasztalatok alapján folytatják a társadalmi
munkákat. jól bevált módszer szerint szerződéseket kötnek egy-
egy üzem, vagy vállalat dolgozóival valamely munka elvégzésére. jö-
vőre befejezik a barátságliget földmunkáit, rendezik a ságvári és
a délvároskapui városnegyed, valamint a vízitelep környékét./mti/

9.27

10.

ke

- 9 -

bb 14. szegeden készült a paco új száma

vid ke vm fm

1961. december 16.

az eszperantó világbéke mozgalom folyóirata a havonta megjelenő paco mindig más és más országban készül. a lap januári számát a szegedi nyomda állította elő az országos béketanács kiadásában. a lapban canko murgin, az eszperantó világbéke mozgalom bolgár elnöke írt köszöntőt. első oldalon jelent meg dezséry lászló cikke egy nyelven a békéért címmel. közli a lap a magyar kormány nyilatkozatát a német békeszerződés megkötésével kapcsolatban. megemlékezik a liszt-bartók évfordulójáról is. a magyar eszperantisták közül hódmezővásárhelyiek, debreceniek, békés megyeiek szerepelnek egy-egy cikkel, ezenkívül színes irodalmi anyag is található a paco új számában./mti/

- . -

bb 19. baba-és gyermekbőrkesztyűket varr a pécsi kesztyűgyár

vid szf/te vm

1961. december 16.

a pécsi kesztyűgyár világhírű termékeiből eddig csak a felnőtteknek jutott. az idén 850.000 párat állítanak elő, abból félmillió külföldre, a többi hazai üzletekbe kerül. még az idén új cikkel bővül a gyár áruválasztéka: megkezdték a színes gyapjubetéttel díszített, puha flanellal bélelt egyujjas baba-és gyermekkesztyűk varrását. az igen tetszetős és meleg gyermek-bőrkesztyűk rövidesen kaphatók lesznek./mti/

- . -

bb 20. korszerű öltöző és fürdő épül a diósgyőri papírgyárban

vid szf/te vm

1961. december 16.

a diósgyőri papírgyárban a dolgozók tisztálkodásának javítására a jövő évben korszerű öltözőt és mosdót építenek. a 130 férfi és 35 nődolgozó részére készülő, hideg-meleg vízzel, zuhanyozókkal, mosdókkal ellátott öltöző-fürdő építésére 850.000 forintot irányoztak elő. a munkát a jövő év elején kezdik meg. a tervek szerint az új szociális intézményt ugyanabban az évben át is adják használatra./mti/

- . -

- 10 -

9.32

10.11

11.11

12.11

bb 17. színházjáró bányászok - várpátotáról hetenként indítanak „színházbuszokat”, a fővárosba

vid fm/ke vm fm

1961. december 16.

a várpátotai szénbányászati tröszt és a vigszinház barátsága már régi keletű. egy évvel ezelőtti szerződést kötöttek, hogy segítik egymás munkáját, előnyözik a színművészek és a fiatal bányászváros lakóinak kapcsolatait. azóta a bányászok gyakran látogatják a vigszinház előadásait, a művészek pedig segítik a várpátotai művelődési ház művészeti csoportjait, s vendégzerepetnek a város irodalmi és műsoros estjein. bár a veszprém megyei petőfi színház is kivívta a várpátotai közönség elismerését és sokan látogatják a fiatal társulat színvonalas előadásait, az iparközpontból az idegenforgalmi hivatal szervezésében hetenként indítanak „színházi buszokat”, a fővárosba. különösen az irodalmi és a petőfi üzemek munkásai vesznek részt a „színházi társasutazáson”,./mti/

- . -

bb 15. naponta kétezer liter forró tea védőitalként a dunai vasműben

vid hmé-szf vm

1961. december 16.

a dunai vasmű üzemében idejében gondoskodtak a dolgozók hideg elleni védelméről. körülbelül 1800 vattakabátot és 500 vattanadrágot adtak ki a szabadban, vagy a hideg műhelyekben dolgozóknak. a kohászati üzem saját vasutasainak a napokban külön 300 szőrmesapkát, a kocsirendezőknek ezenkívül 150 pár meleg kesztyűt osztott ki.

meleg védőitalról is idejében gondoskodtak. a gyár hat üzemi konyháján állandóan főzik a forró teát, s csipkeshörppel megcitrompótlóval ízesítve adják a dolgozóknak védőitalként. a hat konyháról naponta körülbelül kétezer liter teát visznek ki a szabadba, vagy a hideg helyen dolgozóknak./mti/

- . -

9.45

- 11 -

bb 18. öt év alatt 536 lakást építettek, öt új iskolában kezdték meg a tanítást és 17 községet villamosítottak a hajdani sötét abaujnak nevezett encsi járásban.

vid gk vm fm

1961. december 16.

a borsod megyei encsi járást hajdani sötét abaujnak nevezték: abauj vármegyéhez tartozó 35 község urai nem sok gondot fordítottak a falvak fejlesztésére. a felszabadulás előtt a járásban mindössze nyolc községben cserélték fel a petróleumlámpát villanyvilágítással.

a felszabadulást követően különösen pedig az utóbbi öt évben jelentősen fejlődött az encsi járás. a községeket ma már autóbuszjáratok kötik össze és a legkisebb falvakban is hetenként legalább egyszer vetítenek filmet. a járás dolgozói a megyében elsőnek léptek a nagyüzemi gazdálkodás útjára és a tsz-parasztok életszínvonalára évről-évre emelkedik. az elmúlt öt esztendőben a községekben 536 új családinázat építettek. a házáépítők közül csak kétszázán igényelték otp-kölcsönt, a többiek saját erőből építették fel új otthonukat. a községek fejlesztésére jelentős összeget fordított államunk is: az utóbbi években 17 települést villamosítottak és így már 29 községnek van villanya. a további négy falut jövőre villamosítják. a járásban 13 állandó mozi működik, a kisebb falvakat körzeti és vándormozi keresi fel. öt év alatt öt új iskolával, hat művelődési otthonnal gazdagodott a járás és jelentősen fejlődött székhelye, encs is. a községben jövőre nyolctantermes gimnáziumot, 12 lakást magában foglaló kétemeletes házat és új mentőállomást építenek. /mti/

10.03

11.03.11. /mti/

- 12 -

bb 16. egész sor új ipari beruházás terveit készíti a miskolci tervező vállalat

vid szf/te vm

1961. december 16.

a miskolci tervező vállalat öt éve foglalkozik ipari létesítmények tervezésével. ezalatt csaknem száz új üzem terveit készítette el. a vállalat műtermében már tervezik az újabb ipari létesítményeket, amelyek a második ötéves terv időszakában valósulnak majd meg. most alakulnak ki a borsodi hőerőmű sótalanító üzemének tervei. az új üzemben a kazánok táplálására használt ipari vizet tisztítják és ezzel megakadályozzák, hogy a vízben oldott ásványok leülepedjenek, s vízkövet rakjanak le a kazánfalra. ott vannak a rajzasztalokon a miskolci kilián szövetkezeti lakótelep távfűtési tervei is. ezek az elgondolások a lakásépítkezéssel együtt valósulnak meg.

miskolci tervezők készítik a parádsasvári üvegyár új üvegcsiszoló műhelyének és szociális épületének, valamint a zagyvapál-falvi üvegyár karbantartó műhelyének terveit is. a karbantartó műhelyetken épül meg és lehetőséget nyújt majd a község lakosainak foglalkoztatására.

a vállalat legnagyobb ipari munkája a miskolci december 4. drót művek rekonstrukciós terveinek elkészítése. a 270 millió forintos rekonstrukció első részének tervei már készen vannak, s a tervezők át is adták a kivitelezőknek. a tervek szerint építik meg többek között a csaknem ezer négyzetméter alapterületű kötélgyártó csarnokot és a rakodóépületet. tervezik az acélgyártó csarnokot, karbantartó műhelyt, valamint az új szociális létesítményeket. ezeket a terveket jövőre fejezik be. /mti/

10.20

11.03.11. /mti/

- 13 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 4.sz. hírünk címe helyesen:

felvételi hirdetés a színház-és filmművészeti főiskolára
/mti/

- . -

bb.21. a mahart értesíti az utazóközönséget

j/a/ vg 1961.december 16.

hogyan a siófok -balatonfüred -tihany közötti hajójáratot,
valamint a tihanyrév-szántódrév közötti kompjáratot, továbbá
a ráckeve-dömsöd-tass közötti hajójáratot jégképződés miatt
megszüntette.

/mti/

- . -

bb.22. a nyár előjelei a télben-bemutatták milyen ruhák készül-
nek a jövő nyárra

t/sz/tr/a vg 1961.december 16.

Éppen amikor az igazi tél beköszöntött a ruhaipari
tervező vállalatokhoz betoppant a nyár. a kereskedelem képviselőinek
bemutatták milyen ruhákat tervezett a nyárra a konfekcióipar.
a kereskedelem megrendelésére a bemutatott 120 modell legjobb-
jait 1962 második negyedében gyártja majd az ipar. a nyári ru-
hákat a derűs színek és az egyszerű szabásvonalak jellemzik.
eltűntek az alsószoknyák, a ruhák új alapanyagainak ugyanis
jó tartásuk van alsószoknya nélkül is. a négy egyenlő részből
szabott és a harangalaku szoknya volt a leggyakoribb. a nőknek
az ötletesen variálható, több részből álló öltözéket ajánlják
továbbra is a divattervezők. a kabátok kigallérosak. újdonságot
jelentettek a május 1. ruhagyár nyomott mintás ballonjai. a kosz-
tümkabátok szabása kétféle: egyenes, vagy derékban szűkített,
ugynevezett klasszikus vonalú. a ruhák díszítésénél változatlanul
kedvelik a paszpólozást. a női ruhák diva színei a
krétafehér, a buzáké, a kamillasárga és a pipacspiros. a
férfiak számára lensantung és műszálal könnyű poróz anyagokból
mutattak be öltönyöket.

/mti/

- . -

- 14 -

12.35 18.15

20

bb. 23. időjárásjelentés

1961. december 16.

a meteorológiai intézet december 16-án délután
13 órakor jelenti:

hideg idő, több helyen havazás. péntek óta, szombatra
virradó éjszaka kárpát medencében sekély cikló képződött, mely
újabb északkelet-európai hideg levegőt sodort fölénk. hazánkban
tegnap változó mennyiségű felhőzet borította az eget. a nap
csak a déli, délnyugati határmegyékben sütött 3-7 óra hosszúra.
sokfelé erős, helyenkint viharos északi szél fújt. az esti órákban

többfelé kisebb havazás indult meg. a csapadék mennyisége csak
az északi, északkeleti országrészen haladta meg helyenkint a 3
millimétert, mátészalkáról és tiszabecsről 4, csengerről és kékes-
tetőről 5, sopronból 6, gallyatetőről pedig 7 millimétert
jelentettek. a hóréteg vastagsága az országban általában 1,3 centi-
méter, a nyugati és északi határszélen helyenkint 4-6 cm,
az északkeleti és keleti határmegyékben pedig 5-9 cm. a hegyekről
a következő hóvastagságot jelentették. gallyatetőről 14, mátrahá-
záról 13, kékestetőről 12, árpádtetőről 5, a szabadsághegyről
és farkasgyepről 2 cm. a nappali legmagasabb hőmérséklet az
ország északkeleti megyéiben csak mínusz 4, mínusz 7, máshol
nulla mínusz 4 fok között volt. ma hajnalban országszerte mínusz
10, mínusz 15 fokig hűlt le a levegő. az országban ma délelőtt
is többfelé gyengén havazott, s erős északi,
északkeleti szél fújt. budapesten pénteken a hőmérséklet napi
közéértéke mínusz 4.3 fok volt, 5.2 fokkal alacsonyabb, mint a
sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz
7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter,
gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás vasárnap estig: hideg idő, változó
mennyiségű felhőzet, több helyen kisebb havazás. még élénk
északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet
mínusz 12-16 fok között, helyenkint mínusz 16 fok alatt.
legmagasabb nappali hőmérséklet holnap mínusz 8-12 fok között.
távolabbi kilátások a jövő hét elején is hideg
idő. a duna 492 centiméter. /mti/

- . -

13.34

- 15 -

bb 24. utnak indították a kőszegi negyolcadról az uttörők karácsonyi ünnepségének őrias fenyőfáját

vid szf/ke vm

1961. december 16.

Szombaton, a kőszegi negyolcadról órázi részén 450 méter magasságban kivágták azt a 17 méteres fenyőfát, amely karácsonykor budapesti a parlamentti uttörők karneválján díszlik majd.

az erdőgazdaság egyik brigádja rendkívül körültekintően órákig dolgozott a fa kivágásán, utnak indításán, nehogy megrongálódjanak az ágai. az ágakat óráttal óráttal a törzshöz kötötték, hogy szállítás közben is épségben maradjanak. az utrakész őriasfenyőt csörlővel vontatták le a hegy lábához, anormán hosszított lovaskocsi szállította a kőszegi vasútállomásra. ott különleges hosszú laposkocsira rakták. a szállítmány hétfőn indul budapestre.

ezalkalommal már negyedszer ünnepelnek kőszegi fenyőfa alatt a parlamentben az uttörők./mti/

bb 26. megkezdtek a borsodi hőerőművet és a berentei vegyiműveket összekötő gőzvezeték tartóhidjának szerelését

vid szf/ke vm

1961. december 16.

a berentei vegyiműveknek elkészülte után nagymennyiségű gőz kell majd munkájához. a gőzt a közeli borsodi hőerőmű szolgáltatja 600 méter hosszú távvezetékkel. a vezeték tartó vasbeton-oszlopokat már elkészítették és pénteken megkezdtek az összekötő tartóhidak szerelését. gyors ütemben építik a gőzfogadó állomást is. ez az üzemsz már tető alatt van és jelenteg belső munkáin dolgoznak. több kiszolgáltató üzemsz építése szintén jól halad. a villamos fogadóállomást építők két műszakban munkálkodnak, hogy az emeleti cellafalak betonozását, vakolását, burkolását a február 28-i határidőre befejezzék. ezen a munkahelyen a nagy hidegben melegített betonnal és adalékanyaggal, fűtött helyiségben tevékenykednek az építők./mti/

13.40

- 16 -

bb 25. teljesítették évi tervüket a pécsi szénbányászok - negyvennyolcezer tonna szén „ráadás”, december végéig

vid szf/ke vm

1961. december 16.

a pécsi szénbányászati tröszt dolgozói szombaton, két héttel a határidő előtt teljesítették 1961 évi termelési tervüket. elhatározásuk szerint „ráadásként”, 48.000 tonna szenet szállítanak még külszínre december végéig.

a pécsi bányák sikereiben, fejlődésben gazdag esztendőt hagynak maguk mögött. számos új beruházással gazdagodtak az év folyamán. legjelentősebb közöttük a mecseket átszelő szén szállító kötélpálya, a hosszuhetényi korszerű bányavasút, amelyek olcsóbb, gyorsabb, kevesebb fizikai munkát igénylő szállítást eredményeztek. a termelés fejlesztésében igen nagy jelentőségű az „ember nélküli” fejtes kialakítása. ezt a módszert jövőre még nagyobb mértékben alkalmazzák./mti/

bb 34. a pártközpont új címe

k/vl sr

1961. december 16.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága a budapest, 5. ker. széchenyi rakpart 19. számú épületbe költözött.

x x x

a kisz központi bizottságának új címe

a magyar kommunista ifjusági szövetség központi bizottsága a budapest, 5. ker. balassi bálint utca 16. alatti épületbe költözött./mti/

15,35
16,00

MB

- 17 -

bb 27. a máv tájékoztatója az ünnepi forgalomról - előreláthatólag mintegy 300 mentesítő-vonat indult - elővételben válthatók a menetjegyek

i nbj/vl vg 1961. december 16.

a máv vezérigazgatósága tekintettel a december 24-26-i hármas és december 31-január 1-i kettős ünnepekre, következőkre hívja fel az utazóközönség figyelmét:

december 24-én vasárnap
25-én hétfőn és
31-én vasárnap a hivatalos menetrendkönyvben a munkaszüneti napokra előírt;

december 26-án kedden és
január 1-én hétfőn a vasárnapokra előírt;

december 27-én szerdán és
január 2-án kedden a hétfői munkanapokra előírt vonatok közlekednek.

a hétfői távolsági munkásvonatok budapestről december 22-én este és 23-án délután a szabad szombatos hetekre előírtaknak megfelelően, december 30-án délután pedig a nem szabad szombatos hetekre előírtaknak megfelelően indulnak; ellenirányban december 26/27-re és január elsőjéről másodikára virradó éjjel közlekednek.

tekintettel a várható erős utasforgalomra december 22-24, 26-27, december 29-31, január 1-3 között mentesítő vonatok indulnak.

a december 24-26-i hármas ünnep várható gyenge utasforgalma miatt - elsősorban december 25-én, - egyes helyi és távolsági vonatok közlekedése szünetel.

mind a mentesítő vonatok közlekedésére, mind a vonatok elmaradására a pályaudvarok adnak bővebb felvilágosítást.

/folyt.köv./
15.5?

- 18 -

AK

- bb 27. /a máv tájékoztatója ... 1. folyt./ vl

a karácsonyi és újévi utazásokkal kapcsolatos jegyváltás megkönnyítése érdekében valamennyi budapesti pályaudvaron mind-egyik jegypénztár egész napon át bármilyen menetjegyet elővételben is ad ki. egyes nagyobb vidéki állomásokon, továbbá az ibusz menetjegyirodákban ugyancsak váltható elővételben menetjegy.

a vezérigazgatóság kéri az utazóközönséget, hogy menetjegyet lehetőleg elővételben váltsa meg - azon az állomáson amelyikről utazni kíván - mert ezzel a torlódás elkerülhető és rövidebb idő alatt, kényelmesebben történhet a jegyváltás. az elővételért külön díjat nem kell fizetni. aki jegyet elővételben váltja meg, közölje a pénztárossal, hogy melyik napon kíván utazni.

a máv vezérigazgatósága az adott lehetőségeken belül mindent elkövet az előreláthatóan rendkívül erős utasforgalom zavartalan lebonyolítására; az ünnepi forgalom tartama alatt mintegy 300 mentesítő vonat közlekedésére készül fel. felkéri ezért az utazóközönséget, hogy fegyelmezett, nyugodt magatartással segítse vasutas dolgozók munkáját. /mti/

bb 33. hivatalos nyereményjegyzék a Lottó 50. játékhetéről

tm /vl vg 1961. december 16.

az 50. játékhetére beérkezett 4,122,455 Lottoszelvény. öt-találatos nem volt. négy találatot 24 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 128.326,25 forint. háromtalálatot 2144 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 721,25 forint. két-találatos szelvények száma 66.796, ezekre egyenként 23,14 forintot fizetnek. /mti/

16.16

- 19 -

AK

bb 28. a műszaki fejlesztés fokozott társadalmi segítségéről hozott határozatot a magyar elektrotechnikai egyesület küldöttközgyűlése

t sl/ke/m/vg

1961. december 16.

a magyar elektrotechnikai egyesület szombaton tartotta 54.-ik küldöttközgyűlését a technika házában. a megnyitó beszédet kiss árpád, - műszaki fejlesztési bizottság - és az egyesület elnöke mondta; majd bánóczy györgy főtitkár szánlt be a legutóbbi közgyűlés óta végzett munkáról. hangsúlyozta, hogy az egyesület jelentős részt vállalt a második ötéves terv előkészítéséből, tag-sága rendkívül sokoldalú munkát végez, amelynek célja az elektro-technika műszaki színvonalának emelése. az egyesületnek csaknem 50 munkabizottsága működik, amelyek a különféle villamosgépek korszerűsítésével, az érintésvédelem javításával minden eddi-ginél jobb minőségű szigetelőanyagok előállításával foglalkoznak. igen sok előadást, tanulmányutat szerveztek a legújabb szakmai tapasztalatok elterjesztésére.

a beszámolót vita követte, ezután módosították az egyesület alapszabályának egyes rendelkezéseit és határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a küldöttközgyűlés kimondja: az egyesület még szorosabb kapcsolatot létesít az elektromos iparral és széles-körü társadalmi segítséget nyújt a műszaki fejlesztés időszerű problémáinak megoldásához.

a közgyűlés befejezéseként kiosztották a különféle díjakat és jutalmakat is. a zipernovszky díjat dr. vajda györgy, a villamosenergetikai kutató intézet igazgatóhelyettese, a déri-díjat dr. szepesi endre, a hőterv osztályvezetője, a bláthy emlékéremet fischer györgy, a klement gottwald villamosági gyár főkonstruktorja kapta.

/mtl/

---

16. 10

- 20 -

KA

bb 32. csaknem az egész országban hótakaró védi az őszi vetéseket - újabb havazásra, hófúvásra van kilátás - a behavazott mezőkön folytatják az őszi mélyszántást!

ö vid cs/tm/vl ká

1961. december 16.

szombatra virradó éjszaka átvonult hazánk felett a keleti ciklon-hajtotta hidegfront, s az éjszakai hőmérséklet az egész országban mínusz 10 fok alá süllyedt. reggelre elállt a pénteken még viharos erősségű szél, az égbolt kitisztult, a délelőtti folyamán azonban ismét felhősödés kezdődött kelet felől, s a megindult havazással a szél is erősödött.

a meteorológiai intézet központi előre jelző osztályán közölték, hogy a pénteki és a szombati havazások csaknem az egész ország területén védő hóréteget terítették a sokhelyütt még zsenge őszi vetésekre. a meteorológiai megfigyelő állomások szerint a tiszántul déli területei kaptak legtöbb havat, itt már szombaton reggel 5-10 centiméteres volt a hótakaró. az alföld nagy részén, a duna-tisza közén és az ország nyugati és északi részein néhány centiméternyi a hóréteg. jobbak a hóviszonyok a mátrában, ahonnan már szombaton reggel 10-15 centiméteres, sportolásra alkalmas hóréteget jelentettek. a havazás a legjobbkor érkezett ahhoz, hogy az erősödő, száraz hideg esetleges kártételét csökkentse, vagy egészen kivédje. szombaton ugyanis a nappali hőmérsékleti maximum rendkívül alacsony volt: a koradélutáni órákban országsszerte mínusz 10 fok körül volt a hőmérséklet, budapest külterületein és sopronban mínusz 11, pápán és győrött pedig mínusz 12 fokot mértek.

a vetéseket védő hóréteggel kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési igazgatóságán elmondották, hogy az eddigi fagyok számottevő kárt nem okoztak az őszi vetésekben, s most a párcentis hótakaró is már jó védelmet nyújt a fokozódó hideg ellen. a mínusz 12 fok körüli kemény fagyok beálltáig - amely ellen már kevés lenne a mostani vékony takaró - remélhetőleg újabb kiadós havazások lesznek.

a megyékből érkezett legfrissebb jelentések ugyancsak a jókor jött havazásról, továbbá a mélyszántás folytatódásáról számolnak be. a kőrös-vidéki termelőszövetkezetek, amelyek idejében elvetettek 220.000 hold őszi kalászosot és ebben 70.000 hold külföldi buzafajtát, joggal féltek a tartós, száraz hidegtől. szombaton virradóra azután 10 centis hótakarót kaptak a vetések.

/fol vt. köv./
16.23

- 21 -

bb 32. /csaknem az ... 1. folyt./ vl

borsod megyében a legutóbbi napokig 1200 traktor dolgozott a szántóföldeken, s az utóbbi 10 nap alatt több mint 20.000 holdon végezték el a rendkívül fontos mélyszántást. az erősödő fagyok miatt legutóbb már csak a lánctalpasok tudtak dolgozni a putnoki, az edelényi, az encsi, az abaujszántói és az alsóvadászi géppálmások körzetében. jelenleg a 6-10 centis hóval borított földeken naponta 70-80 nagy teljesítményű lánctalpas traktor két műszakban folytatja a szántást. a többnyire dombos, erdők közé zárt, meredek szántóföldeken az idén először végeznek rétegvonalak mentén mélyszántást. így felfogják a téli, tavaszi csapadékot, ugyanakkor megakadályozzák a termőréteg lemosódását.

a mecsek vidékén szombaton hajnalban mínusz 10 fokos fagyot mértek, a növényeknek azonban nem ártott, mert reggelre általános 3 centiméteres hótakaró fedte a mezőket. a baranyai határban jelenleg csaknem 160.000 hold őszi vetés húzódik meg az összefüggő hótakaró alatt. a harsányi hegy vidékén, ahol a zöldborsó nagy részét ősszel vetik, s így tavasszal az országban legkorábban szedhetik a termést, különösen jókor jött a

hó: az érzékeny borsóvetéseket már a néhány centiméteres hótakaró is megvédi a károsodástól. az egyik legnagyobb zöldborsó-termelő gazdaságban a máriagyüdi termelőszövetkezetben új módon vetették ősszel a borsót: a vetés előtt barázdákat húztak és a bakhátak közötti árokba vetették a magot. a szél a mélyedésekbe fújja a havat, s olvadás idején is itt marad meg leginkább. így a vetések valóságos hóágyban vészkelhetik át a fagyos időket. a baranyai géppálmások lánctalpas traktorai a behavazott mezőkön tovább folytatják az őszi mélyszántást. szombaton a géppálmások és termelőszövetkezetek 120 lánctalpas traktora dolgozott a határban. /mti/

...
a szerkesztőségek figyelmébe!!!

ná/be/vl

1961. december 16.

mai belföldi külön kiadásunk /az országgyűlés .../ első folytatásának negyedik bekezdése első sora helyesen így hangzik: vaskó Mihály helyeselte a törvényjavaslatot, majd Losonczy Pál ... stb.

a második folytatás első mondatában a mezőgazdasági és az állami gazdasági helyett a mezőgazdasági és az államigazgatási irandó. /mti/

16.29

...
-22-

bb 35. megnyílt a fiatal fotóművészek kiállítása

1 fe/tm/vl sr

1961. december 16.

a magyar kereskedelmi kamara váci utcai kiállítótermében szombaton megnyílt három fiatal fotóművész - Balla Demeter /fővárosi fotó/, Molnár Edit /magyar távirati iroda/ és Tillai Ernő pécsi építészmérnök kiállítása. /mti/

bb 36. megnyílt a drezdai képtár kiállítása a szépművészeti muzeumban

t fe/tm/vl sr

1961. december 16.

szombaton a szépművészeti muzeumban ünnepélyesen megnyílt a drezdai képtár 19. és 20. századbeli mestereinek kiállítása. a tárlat megnyitóján megjelent puja Frigyes külügyminiszterhelyettes, a művelődésügyi minisztérium, a külügyminisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa, politikai, társadalmi és művészeti életünk számos képviselője. ott volt Siegfried Hienzsch, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, a nagykövetség több munkatársa, valamint a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

Bognár József egyetemi tanár, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke megnyitó beszédében hangsúlyozta: a drezdai képtár 19. és 20. századi anyagából budapesten rendezett kiállítás újabb meggyőző és példamutató bizonyítéka a szocialista országok közötti kulturális kapcsolatok állandó gyarapodásának.

Werner Schmiedt, a drezdai képtár grafikai osztályának igazgatója beszédében a drezdai képtár művészettörténeti jelentőségét méltatta. /mti/

16.34

...
- 23 -

bb 37. befejezték a közös gazdálkodás első esztendejének legnagyobb vállalkozását: 100 hold termőirsős törpegyümölcsös a kiskunlacházi kiskun termelőszövetkezetben

vid áe/j/vl ká 1961. december 16.

az elmúlt télen alakult kiskunlacházi kiskun termelőszövetkezet tagsága szombaton nagyszabású munka befejezését ünnepelte. a közös gazdálkodás első esztendejének legnagyobb vállalkozását: a termőirsős módszerrel újonnan telepített, 100 holdas gyümölcsösöket mutatták be az erre az alkalomra meghívott vendégeknek.

a kiskun tisz vállalkozása különösen azért jelentős, mert ezen a vidéken - az egyébként rendkívül kedvező lehetőségek ellenére - a gyümölcsstermesztés elhanyagolt gazdálkodási ág volt, s a fiatal közös gazdaság az első nagylélményi telepítéssel uttóró kezdeményezést valósított meg. a termőirsős törpegyümölcsös, már a harmadik esztendőben termőre fordul, s a termés hozam 50 százalékkal haladja meg a hagyományos termés-eredményeket. a kiskun tisz százholdas, mélyen szántott táblájában 17.000 téli alma oltványt - nagyoborészt jonathánt - ültettek el. /mti/

bb 38. meghosszabbították a jelentkezési határidőt az építőipari és közlekedési műszaki egyetem előkészítő esti tanfolyamára

k sr/vl 1961. december 16.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem mindhárom kara a felvételi vizsgára előkészítő esti tanfolyamokra való jelentkezést 1961. december 23-ig meghosszabbította. jelentkezni és felvilágosítást kérni lehet az illetékes dékáni hivatalokban.

építészmérnöki és mérnöki kar: budapest, 11. budafoki utca 4-6. közlekedés-üzem-mérnöki kar: budapest, 9. kinizsi utca 1-7. /mti/

17.17

KA

-24-

bb 39. elhunyt tomaniczka kálmán, a párt régi harcosa

ke/vl sr 1961. december 16.

elhunyt tomaniczka kálmán, a párt régi harcosa, a magyar partizán szövetség tagja. tomaniczka kálmán 1903-ban kapcsolódott a munkásmozgalomba, többszöri bérharccal kapcsolatos - letartóztatás után, 1915-ben kivándorolt az amerikai egyesült államokba, ahol 1919-ben egyik szervezője és alapító tagja volt az amerikai kommunista pártnak s hosszú éven át részt vett az ottani kommunista magyar sajtó munkájában. 1947-ben tért vissza magyarországra, ahol azonnal bekapcsolódott a párt munkájába. hamvasztás előtti búcsúztatása 19-én, hétfőn fél négy órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

bb 40. doktorráavatás a szegedi tudományegyetemen

vid ke/vl sr 1961. december 16.

doktorráavatási ünnepséget tartottak szombaton a szegedi tudományegyetem aulájában. dr. antalffy györgy, az egyetem rektora mondott beszédet és adta át a diplomát 45 levelező hallgatónak, köztük 16 tanárnak és 29 jogásznak. ez utóbbiak többsége tanácsi és más állami funkcionárius. /mti/

bb 41. jelentkezzenek a károsultak

tm/vl sr 1961. december 16.

a budapesti rendőrfőkapitányság kéri, hogy saját érdekében jelentkezzenek azok a károsultak, akiket 1961. december 8-án és 9-én a lottó és a corvin árunázban, valamint az éjjel-nappal közért üzletben ismeretlen tettes ellopta értéktárgyaikat /pénztárca, kesztyű, szemüveg, stb./ a jelentkezés helye személyesen: budapest, 8., tolnai lajos utca 39. telefonon 131-210, 132 mellékátlomás. /mti/

17.22

KA

KA

-25-

bb 42. a.k.harcsev neves szovjet szociológus hazautazott
i fe/tm/vl. sr 1961. december 16.

a.k.harcsev neves szociológus, a szovjetunió tudományos akadémiaja leningrádi szociológiai intézetének tudományos munkatársa, háromhetes magyarországi tartózkodás után, hazautazott. a szovjet tudós a magyar tudományos akadémia filozófiai intézetében, a pártfőiskolán, a magyar újságírók országos szövetségében és a művelődésiügyi minisztériumban több nagysikerű előadást tartott. /mti/

bb 43. magyar művészek nyilvános hangversenye a brüsszeli rádióban és televízióban
i fe/tm/vl sr 1961. december 16.

a belga rádió és televízió december 18-án nyilvános hangversenyt közvetít, amelyen a budapesti operaház tagjai: sándor judit, szőnyi olga, bende zsolt, és fodor andrás vendégszerepelnek. a műsoron liszt: szent erzsébet oratóriuma szerepel. /mti/

bb 30. új bélyeget és bélyegsorozatot ad ki hétfőn a posta
i kf/kf/vl vg 1961. december 16.

a posta az idei bélyegkiadási terv befejezéseként hétfőn új emlékbélyeget és bélyegsorozatot hoz forgalomba. az 1 forint névértékű emlékbélyeg katona józsef arcképét ábrázolja. a bélyegsorozat nyolc értékből áll és erdei, mezei madarakat ábrázol.

az új emlékbélyeg 1962. június 30-ig, a bélyegsorozat pedig 1963. január 31-ig használható fel postai küldemények bérmentésére. /mti/

17.25

17.35

KE

-26-

bb 29. cseregi jános kohó és gépipari miniszter
ke/m/vg 1961. december 16.

táviratban fejezte ki részvétét f. waniolkának, a lengyel népköztársaság nehézipari miniszterének a guanski hajtű okozta tragikus események alkalmából. /mti/

---

bb 31. beköszöntött a tél: készenlétben állnak a fővárosi köztisztasági vállalat hóekéi, sokfelé megkezdték az utak szórását, az erős szél és a hideg miatt sok vonat késett, több buszt indít a mátrába a mávaut

ö kf/hbj/vid/ke/m/vg 1961. december 16.

minusz 8-10-15 fokos hideggel és kisebb havazással beköszöntött az igazi tél, s ez elsősorban a köztisztasági és a közlekedési vállalatok dolgozóira hárít több munkát és nagyobb felelősséget. a fővárosi köztisztasági vállalat szombaton a kora reggeli órákban 17 tehergépkocsit állított üzembe az utak szórására, amire különösen a budai hegyvidéken volt nagy szükség. még a déli órákban is 12 tehergépkocsi járta az utakat és szórta a szórt homokot, hogy az autóbuszok mindenütt zavartalanul közlekedhessenek. a délutáni órákban megindult havazás óvatosságra intette a vállalatot, készenléti szolgálatot tartanak. szükség esetén a teherautókra, illetve öntözőkocsikra szerelt hóekékkel fél óra leforgása alatt takaríthatják az utakat, s körülbelül 80 tefu gépkocsi is rendelkezésre áll a síkos utak szórására. ugyancsak ügyeleti szolgálatot tartanak a fővárosi köztisztasági vállalat kerületi raktárai, hogy gyorsan kiszolgáltathassák a lapátokat, egyéb takarító szerszámokat a hómunkásoknak.

/folyt.köv./

17.30

17.35

KE

- 27 -

bb 31. /beköszöntött a tél: ... 1. folyt./ m

az ország egyes részein mínusz 10, sőt mínusz 17 fokig süllyedt a hőmérséklet és igen erős a szél. ez érezhető hatását a vasúti forgalomban is. az utóbbi 24 órában sok vonat késett. a más pályafenntartási dolgozók is felkészültek az esetleges hóakadályok gyors eltávolítására.

a decemberi hidegnullán a postai hálózatot sem kímélte meg és különösen a vezetékeket tette próbára. a postavezérigazgatósághoz érkezett jelentések szerint szórványosan kisebb zavarokat okozott a hideg a távíró és telefon forgalomban. többek között szolnok, jászberény térségében 10 távíró és távbeszélő vonalon szakadt meg az összeköttetés. nyíregyháza és oros között 6 telefon vezeték szakadt el, a hibát szombat délig ki is javították. budapest-ác-szob vasútvonal mentén vezeték szakadás miatt 10-12 távíró és távbeszélő vonal vált üzenképtelenné. a készletben álló karbantartó csoportok mindenütt azonnal munkához láttak.

ha a közlekedés dolgozóinak, és a fővárosi köztisztasági vállalatnak sok gondot is okoz a beköszöntött tél, a sportolók és a gyerekek örülnek a hónak. számolni lehet azzal, hogy már vasárnap sokan indulnak a mántrába élvezni a téli sport örömeit. a másaut erre felkészült és a szükségnek megfelelően több kocsit indít a mántrába és dobogókőre. ha rónamszerűen nagy lesz az igény, kíséreltetik a járatokra is gyorsan „mozgósítani” autóbuszokat. a gyerekek is előszedik a szánkókat. ezzel kapcsolatban az illetékesek felhívják a szülők figyelmét: csak ott engedjék a gyerekeket szánkázni, ródlizni, ahol autók, autóbuszok nem veszélyeztetik a gyermekek testi épségét.

a szombat délutáni jelentések már arról is hírt adnak, hogy kisebb hótorlaszok keletkeztek a bodrogközben és az abauji részeken. szombatra virradóan ugyanis jelentős mennyiségű hó esett a ország legészakibb részén, borsod megyében.

/folyt.köv./

17.35

- 28 -

bb 31. /beköszöntött a tél: ... 2. folyt./ r

az erős szél több helyütt - elsősorban a bodrogközben és az abauji részeken, vilmány környékén kisebb hótorlaszokat hordott össze. a kpm borsod megyei közúti igazgatósága a szükséges intézkedéseket megtette, felhívta azonban a gépkocsivezetőket, hogy hólánccal szereljék fel a járműveket.
/mti/

---

bb 45. fennállásának 50. évfordulóját ünnepelte kaposvárott a közgazdasági technikum

vid/tm/m/sr

1961. december 16.

kaposvárott ünnepelte szombaton fennállásának 50. évfordulóját a közgazdasági technikum. a jubileum alkalmából az iskola felvette noszlopy gáspár 1848-as szabadságharcos nevét.
/mti/

---

bb 44. kedden temetik latabár árpádot

k v/tm/m/sr

1961. december 16.

latabár árpádot 19-én, kedden délután fél kettő órakor temetik a farkasréti temetőben. az elhunyt művészt a fővárosi tanács által adományozott diszszínhelyen helyezik örök nyugalomra.
/mti/

17.37

-29-

WA

bb 46. honthy hanna felgyógyult, hétfőn már játszik

kv/m/sr

1961. december 16.

honthy hanna, a fővárosi operett színház kossuth-díjas kiváló művésznője felgyógyult betegségéből és hétfőn este ismét játszik a csárdáskirálynőben.
/mti/

...-

bb 47. időjárásjelentés

tm/m /hk

1961. december 16.

a meteorológiai intézet jelenti december 16-án, szombaton 18 órakor:

hideg idő, többhelyen havazás

várható időjárás vasárnap estig: hideg idő, változó mennyiségű felhőzet, többhelyen kisebb havazás. még élénk északkeleti szél. Legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: mínusz 8-12 fok között.

távolabbi kilátások: a jövő hét elején is hideg idő.
/mti/

...-

- 30 -

18.19

1840

KE

mti belsőldi

különkiadás

1961. december 16.

az országgyűlés szombati ülése

t bc-hi-ms-tz-bi-ika/tr szb fm

1961. december 16.

az országgyűlés szombati ülésén folytatta a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

az ülést dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke nyitotta meg.

a törvényjavaslat vitájában elsőnek nánási lászló szólalt fel.
/folyt.köv./

11.08

HE

- 1 -

/ az országgyűlés... 1. folyt./ 97

/Mánási László felszólalása./

hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági rendelkezési földek védelméről szóló törvényjavaslat időszerű és fontos, hiszen a mezőgazdasági termelésben nem hasznosított földek felhasználásával nem lebecsülhető területeket nyerünk a mezőgazdasági termelés növelésére is. szolnok megyében a helyi, a járási és a megyei szervek az utóbbi időben számos intézkedést tettek a mezőgazdasági rendelkezési földekkel való takarékosabb gazdálkodás érdekében - mondotta, majd az el-mocsarasodott területek termővé tételének fontosságára hívta fel a figyelmet, egyedül a szolnok megyei tiszafüredi járásban körülbelül 2 500 katasztrális hold ugynevezett el-mocsarasodott terület van, amelyet csatornázással rövid idő alatt és nem is nagy költséggel újból termővé lehet tenni. ugyancsak a tiszafüredi járásban körülbelül 500 holdat tesz ki a feleslegessé vált dűlőutak és tanyák helye, s ennek a bekapcsolása a termelésbe nem is annyira anyagi, mint inkább szervezési kérdés. a feleslegessé vált dűlőutak és a faluközpontok létesítésével párhuzamosan lebontott tanyahelyek mezőgazdasági hasznosítása egyedül szolnok megyében körülbelül 15 000 katasztrális holddal növeli meg a művelésre alkalmas területet.

befejezésül rámutatott arra, hogy a főváros területén igen sok az üres, gazzal benőtt telek, amelyekre gyümölcsfákat lehetne ültetni: s ahol zöltségfélék lehetne termesztetni, hasonló a helyzet a balaton környékén is. lehet, hogy ezeknek a telkeknek egy része a telekkönyvben rendezetlen, de véleményem szerint mindaz a föld, ami a magyar népköztársaság határain belül van - függetlenül attól, hogy kinek a nevében szerepel a telekkönyvben - magyar föld, s gondoskodnunk kell arról, hogy legkisebb darabján se burjánozzék gaz, hanem hasznos növény teremjen.

a törvényjavaslatot a szolnok megyei képviselők nevében elfogadta.

vaskó Mihály, a borsodi képviselők nevében helyeselte a törvényjavaslatot, majd Losonczi Pál földművelésügyi miniszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra, a miniszter válasza után az országgyűlés a mezőgazdasági rendelkezési földek védelméről szóló törvényjavaslatot a mezőgazdasági és álla-

igazgatási bizottság által előterjesztett módosító javaslatokkal együtt általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta.

napirend szerint következett az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

/folyt. köv./

13.15

- 2 -

/az országgyűlés ... 2. folyt./- szb

a törvényjavaslatot tiszta József, a mezőgazdasági és az állami-gazdasági bizottság előadója ismertette. rámutatott arra, hogy a jelenleg érvényben levő törvényt, amely az erdő- és vadgazdálkodást szabályozza, 1935-ben hortnyék alkották, amikor is az erdők zöme grófoké, báróké, nagybirtokosoké volt szükséges tehát, hogy most a szocialista építésnek megfelelően szabályozzuk az erdőgazdálkodást is. a fásítás, az erdőtelepítés, az erdők védelme közérdek, hiszen annak gazdaságossága, talajvédő hatása, a vizgazdálkodást szabályozó, éghajlatot befolyásoló és egészségvédő szerepe ma már dolgozó népünk érdekeit szolgálja. a felszabadulásig az erdőgazdálkodás területén is a rablógazdálkodás volt jellemző. ennek következménye, hogy még ma is európa negyedik fában a legszegényebb országa vagyunk, a mostani törvényjavaslat a korszerű erdőgazdálkodást hivatott kialakítani. előírja, hogy tíz évre szóló üzemi tervet kell készíteni valamennyi erdőgazdaságnak, az erdőgazdálkodás nehéz fizikai munkáit pedig gépesíteni kell. jelenleg hazai erdőállományunk egy részén nem folyik helyes gazdálkodás. ezért csak helyeselni lehet a törvénytervezetnek azt a pontját, amely kimondja, hogy az erdőbirtokossági társulatok és magánosok erdőtulajdonát haszonbérbe kell adni állami erdőgazdaságoknak, állami gazdaságoknak, vagy tsz-eknek, aszerint, hogy üzemeltetésük hogy előnyösebb. így a törvény végrehajtása után a termelőszerkezetek kezelésében levő erdők területe a mostani 125.000 katasztrális holdról mintegy 400.000-420.000 katasztrális holdra növekszik.

a továbbiakban a fák, s az erdők védelmével foglalkozott, kiemelte, milyen károkat okoznak a gondatlanságból keletkező erdőtüzek. csak az idén több mint négy- és félmillió forint kárt okoztak az erdőtüzek, amelyekért igen gyakran a kirándulók, turisták felelősek.

a törvénytervezet kiterjed a vadgazdálkodásra és a vadászatra is, kimondja, hogy létre kell hozni az országos vadgazdálkodási és vadászati tanácsot, amelynek feladata lesz, hogy szakmai és gazdálkodási kérdésekben kialakítsa a helyes elveket. a vadgazdálkodás és a vadászat hasznos a husellátás szempontjából, külföldi kereskedelmi kapcsolataink szempontjából, ugyanakkor több ezer dolgozónak nyújt kellemes szórakozást. sok külföldi vadász látogat hazánkba, megismerik országunkat. a vadászat, a vadgazdálkodás terén jelentős lépés volt az 1957-ben alkotott 43-as törvényerejű rendelet végrehajtása, amely tíz éves haszonbérleti szerződések kötését rendelte el. felvetődik a kérdés, mi lesz a még le nem járt haszonbérleti szerződésekkel, ha a 43-as rendelet hatályát veszti? megnyugtathatjuk a vadásztársaságokat, hogy a még le nem járt szerződések változatlanul érvényben maradnak, mert államunk tiszteletben tartja a törvényeket. /folyt.köv./

13.20

- 3 -

13.40

/az országgyűlés... 3. folyt./- szb

befejezésül utalt arra, hogy az állami igazgatási és a mezőgazdasági állandó bizottság együttes ülésén tárgyalta meg a törvényjavaslatot és egyetlen kisebb módosítással elfogadta, s az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

a vitában elsőnek bartha jános hajdu-bihar megyei képviselő szólalt fel, s a törvénytervezet szövegéhez néhány módosítást javasolt, s több javaslatot terjesztett elő azzal a kéréssel, hogy a végrehajtási utasítás elkészítésénél vegyék figyelembe. hasznosnak tartaná például olyan előírás kiadását, amely szerint az újonnan létesült dűlőutakat meghatározott időn belül fásítani kellene. felhívta a figyelmet arra, hogy a nagyüzemi táblák kialakításával fokozatosan eltűnnek a tanyahelyek és azok a kisebb facsoportok, ahol az apróvad - különösen a fácán és fogoly - téli menedéket talál. felvetette azt a tervet, hogy a termelősövetkezetek, állami gazdaságok minden 200-300 holdnyi területen létesítsenek egy-két holdas cserjés, bokros vadrejtő helyet. javasolta azt is, hogy a törvény végrehajtási utasítása intézkedjék: a jövőben a vadászterületek határvonalait a megyei tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági szakigazgatási szerve állapítsa meg.

részletesen beszélt a vadállomány téli gondozásáról. biztosítani kell - mondotta -, hogy a vadásztársaságok beszerezzék a vadállomány téli átteleltetéséhez szükséges táplálékot; hiszen a vadászat nemcsak szórakozás, hanem a vadásztársaságok számára a vadak gondozása kötelesség is.

a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport nevében elfogadta a törvényjavaslatot és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

kókai jánosné, a pest megyei képviselőcsoport nevében helyeselte a fontosnak tartja a törvénytervezetet. rámutatott arra, hogy pest megyében a terület mintegy 40 százaléka homok, illetve futóhomok, ahol nagy jelentősége van az erdősávoknak, fasoroknak. a fásított területeken 25-30 százalékkal kevesebb nedvesség párolog el, mint fanélküli sík földéken. a fásítás tehát hozzájárul a mezőgazdasági terméshozamok növeléséhez is. a növényvédő erdősávokkal védett területeken 25-30, sőt 50-60 százalékkal több szemstermény, lucerna, kender terem, mint másutt. a természetes védelemtől megfosztott talajon - amely körülbelül hárommillió katasztrális holdra tehető - évente 8-10 millió mázsa buzának megfelelő terményvesztés mutatkozik. ha tehát gondoskodunk a talaj természetes védelméről, jóval több termést fogunk betakarítani. ezért igen fontos, hogy minél több helyen fásítsunk, erdőt létesítsünk. pest megyében az utóbbi tíz év alatt 2400 katasztrális hold erdőt telepítettek, ebben az évben pedig 1300 katasztrális hold telepítését vállalták. úgy látszik, hogy ezt túl is teljesítik. jövőre további 1665 katasztrális hold erdőt telepítenek a termelősövetkezetek.

/folyt.köv./

13.45

- 4 -

/az országgyűlés... 4. folyt./ 97

kérte a földművelésügyi minisztériumot, hogy megfelelő segítséget nyújtson a megyéknek a további erdőtelepítéshez, majd kiemelte, mennyire szükséges az erdők fokozottabb védelme. befejezésül a vadgazdálkodás egyes kérdéseivel foglalkozott, a többi között a kártevő rovások fokozottabb irtására hívta fel a figyelmet.

fekete miklós a többi között elmondotta, hogy bács megye területén valaha jelentős kiterjedési erdők voltak, 1935-ben azonban már csak 85 000 katasztrális hold erdő maradt a megyében. ez a szám a felszabadulás óta 174 000 katasztrális holdra növekedett. ebben nagy része van annak, hogy az országos erdészeti főigazgatóság elismerést érdemlő segítséget nyújtott a megyének a korszerű honoki erdőgazdálkodás kialakításában. a jövőben évi 5 000 - 6 000 katasztrális hold erdőt telepítenek a megyében. igen biztatóak a mélyültetési nyárfatelepítés tapasztalatai.

- a megyéknek nyújtott messzemenő támogatásért itt az országgyűlés előtt is köszönetet mondok pártunknak, kormányunknak és az erdészeti főigazgatóságnak.

az erdőgazdálkodás fejlesztésének lényeges előfeltétele - folytatta -, hogy az erdőkkel az gazdálkodjék, aki a legjobban ért hozzá. bács megyében két állami erdőgazdaságon kívül tanácsok is kezelnek még állami tulajdonban levő erdőket. helyesnek tartom - mondotta - a törvénytervezetnek azt az intézkedését, amely az erdők tanácsi kezelését megszünteti. az erdőgazdálkodás a mezőgazdasági termelésnek egyik egészen különleges szakismereteket igénylő ága. a termelősövetkezetek általában még nem rendelkeznek a modern erdőgazdálkodáshoz szükséges szakismeretekkel, ezért hálások lesznek, ha a törvényt létrehozott szakirányítás rendszerében a két állami erdőgazdaság segítséget nyújt nekik az erdőgazdálkodáshoz.

- a bács megyei képviselők nevében örömmel üdvözlöm a törvénytervezetnek azokat a rendelkezéseit, amelyek alapján majd a törvény végrehajtásakor közérdekű erdőket telepítenek a városok, községek, lakótelepek, kórházak és üdülőtelepek körül. helyesnek tartom azt is, hogy a tervezet különleges büntetőjogi védelmet biztosít az erdők védelmével megbízott dolgozóknak.

a bács megyei képviselőcsoport nevében a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

13.51

- 5 -

/ az országgyűlés... 5. folyt./ gy

giczi ferenc vas megyei képviselő felvetette, hogy az erdőgazdálkodás fejlesztése érdekében tervezett helyes intézkedésekkel párhuzamosan nem látja biztosítottak a falu tüzelő- és szerszámfa szükségletének kielégítését, mert szerinte erre vonatkozó intézkedések nincsenek a törvénytervezetben. ugyanakkor javasolta a törvényjavaslat 10. paragrafusa 2. bekezdésének törlését, amely kimondja, hogy az erdőben mindenki szedhet virágot, gyümölcsöt és gombát a személyes szükségletet meg nem haladó mértékben. az említett bekezdés kivételével a törvényjavaslatot a vas megyei képviselőcsoport nevében elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

a felszólalásokra losonczy pál földművelésügyi miniszter válaszolt. kijelentette, hogy az elhangzott helyes javaslatokat figyelembe veszik a végrehajtási utasítás elkészítésénél. utalt arra, hogy a törvényjavaslat kimondja azt is, hol a legcélszerűbb erdőt telepíteni. eszerint erdőket olyan területeken kell létesíteni, amelyek kevésbé alkalmasak szántóföldi művelésre. giczi ferenc megjegyzésére válaszolva a többi között a következőket mondta:

- a törvényjavaslatnak az a célja, hogy az erdővel, az ország faállományával, mint nemzeti vagyonnal gazdálkodjunk, ne nézzük tehát csupán az erdőtulajdonosok egyéni érdekeit. a termelőszövetkezeti erdőkben az erdőgazdaságok úgy gazdálkodnak, mint eddig. a termelőszövetkezet szerződést köt, hogy milyen szaksegítségét kapjon az erdőgazdaságtól. ez nem jelenti azt, hogy az erdőgazdaság viszi el a termelőszövetkezet erdejében levő fát. a meglevő faállomány figyelembe vételével ezután is biztosítani akarjuk a falu faellátását, de nem engedhetjük meg, hogy az iparilag hasznos fát tüzelésre használják fel. a 10. paragrafus 2. bekezdésének törlését - amit giczi ferenc javasolt - a földművelésügyi miniszter ellenezte és kérte az országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot az előadó által említett módosítással fogadja el.

az országgyűlés a miniszter válaszát négy ellenszavazat mellett elfogadta, majd az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben az előadó által előterjesztett módosító javaslattal egyhangúlag elfogadta. ezután szünet következett.

szünet után dr. jahner-bakos mihály, a legfelsőbb bíróság elnöke beszámolt az országgyűlésnek a legfelsőbb bíróság elmúlt két évi munkájáról.

/folyt. köv./
14.05

-6-

/az országgyűlés... 6. folyt./- szb

bevezetőben utalt arra, hogy az országgyűlés előtt legutóbb 1959 januárjában hangzott el beszámoló a magyar népköztársaság legfelsőbb bíróságának munkájáról. azóta gyors ütemben fejlődött az ország, a falu szocialista átalakulása megváltoztatta társadalmunk osztláyszerkezetét, s az ipar után a mezőgazdaságban is kialakultak a szocialista termelési viszonyok. a legfelsőbb bíróság legfontosabb feladata a szocialista törvényesség további megszilárdítása, maradéktalan érvényesítése volt. e feladatnak megfelelően igen jelentős eredményeket értünk el a szocialista jogrendszer kialakításában - hangsúlyozta, majd így folytatta:

- társadalmi fejlődésünk ütemének megfelelő gyorsasággal és hatékonysággal igyekeztünk biztosítani bíróságaink elvi irányítását. ítélkezésünk és elvi állásfoglalásaink minőségi szintjét emeltük, hogy a bírói ítélkezés egységét országos viszonylatban biztosítsuk. a szocialista törvényesség szempontjából nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy az ítéletekben megállapított tényállás pontosan megfeleljen a valóságnak. messzemenően ügyeltünk arra is, hogy a bírói eljárás során a védelem joga érvényesüljön. a bűnüldözés terén számos határozatunkkal és elvi állásfoglalásunkkal igyekeztünk kiküszöbölni a büntetés kiszabása tekintetében mutatkozó esetleges eltéréseket.

beszámolója további részében a legfelsőbb bíróság egy-egy munkaterületével foglalkozott.

- népi demokráciánk jogpolitikája - hangsúlyozta - az utóbbi öt évben szilárd, következetes és változatlan. ennek megfelelően a legfelsőbb bíróság elvi döntésében jogpolitikánk egyik alapvető elveként fejtette ki, hogy az ítélkezésben a viszonylag kisebb súlyú bűncselekményt elkövető dolgozó egyénnel szemben elsősorban a jog nevelő szerepét kell érvényesíteni. a legfelsőbb bíróság fontos feladata, hogy elősegítse az egységes büntetésekkiszabási gyakorlat kialakítását. fokozottabban kell arra törekednünk, hogy a büntetésekkiszabási gyakorlatot mentesítsük a helytelen bírói szubjektívizmustól. ennek érdekében mélyrehatóan kell elemeznünk egy-egy bűncselekmény-csoportban az egyes bírósági ítéletek között mutatkozó büntetésekkiszabási eltéréseket, azok okait és kijavításának módját. az egységes bírói gyakorlat kialakítása mindinkább nélkülözhetetlenné teszi a bűncselekmények okainak alapos feltárását. enélkül nem biztosítható a helyes ítélkezés és nem lehet szó a bűnözők egyéni elbírálásáról sem. az egyes ügyekben eddig is feltárták a bűncselekmények okait, - az ítélkezés egységes biztosítása azonban szükségessé teszi, hogy az egyes bűncselekmény-csoportokban is alaposan és mélyen feltárjuk az előidéző okokat és tényezőket.
/folyt. köv./

14. 11

-7-

[Handwritten signature]

/az országgyűlés... 7. folyt./- szb

a tapasztalatok összegyűjtése és összességükben való vizsgálata a bűnüldöző szervek közös feladata, az ilyen vizsgálat eredménye igen jól használható a bűncselekmények megelőzése érdekében. a legfelsőbb bíróság legutóbb foglalkozott például a gazdasági bűncselekmények okainak feltárásával, elemzésével.

- a legfelsőbb bíróság legutóbbi beszámolója óta az államellenes bűncselekmények száma csökkent, e kedvező jelenség mellett azonban súlyos hiba lenne alábecsülni azokat a - részben imperialista igények által szított - próbálkozásokat, amelyek népi demokráciánk fejlődését szeretnék nehezíteni. a jelenlegi nemzetközi helyzetben fokozott éberséggel kell védelmezni szocialista rendszerünk érdekeit és megfelelő szigorral kell fellépni az ellenséges erőkkel szemben. az államellenes bűncselekmények számának csökkenésében kétségtelenül része van a társadalmi téren bekövetkezett fejlődésnek. a falu szocialista átalakulása dolgozó parasztságunk részéről olyan állásfoglalást jelentett, amely nagymértékben megnehezíti az ellenséges elemek tevékenységét.

- a bűnözés elleni küzdelem egyik legfontosabb területe változatlanul a társadalmi tulajdon védelme. a népvagyon védelme azonban nemcsak és nem elsősorban a bűnüldöző szervek feladata, hanem dolgozó népünk széles tömegeié. a dolgozó tömegek hathatós segítségével akadályozhatjuk meg az effajta bűncselekmények elkövetését, illetve leplezhetjük le a bűncselekmények elkövetőit. a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények csökkenését mutatnak, - a nagymérvű károsítást okozó bűncselekményeknél azonban még nem kielégítő a javulás. a legfelsőbb bíróság tapasztalat szerint a társadalmi tulajdon károsító bűncselekmények egy részét igen körmönfontan hajtják végre, gyakran igen nehéz leleplezni a bűnöst. gazdasági szerveink megelőző tevékenysége viszonylag lassan javul. a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények felderítésének módszereit tovább kell javítani. a tapasztalat azt mutatja, hogy a nagyobb bűncselekményeket többnyire nem a szervezett belső ellenőrzés tárja fel. a nyomozás és a bírósági eljárás során nem lehet csupán a tételre revízió eredményére szorítkozni, - mellőzhetetlen az illető vállalat, szövetkezet vagy intézmény egész működésének, adminisztrációjának megismerése. a legfelsőbb bíróság előtt tárgyalt ügyekből kitűnik, hogy a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények jelentős részét olyan vállalatnál vagy szövetkezetnél követik el, ahol a vállalat, illetve a szövetkezet belső szervezése már magában hordja azokat a feltételeket, amelyek megkönnyítik a bűncselekmény elkövetését.
/folyt.köv./

14.23

- 8 -

ME

/az országgyűlés... 8. folyt./ gy

szót emelt az ellen a káros szemlélet ellen is, amely szerint a társadalmi tulajdon megkárosítása csak abban az esetben bűncselekmény, ha abból az elkövető anyagilag is részesült. hangsúlyozta: a társadalmi tulajdon védelmében tovább kell fokozni gazdasági vezetőink felelősségét. különösen veszélyesek azok a bűncselekmények, ahol az elkövetők az ellenőrzésre hivatott szervek dolgozóival együtt, velük egyetértésben bűnöznek.

az elmondottakat több példával támasztotta alá. az egyik technikum vezető gonczoka például felettesei nagyfokú bizalmával visszaélve és az ellenőrzés lazaságát kihasználva csekkszelvényeket, postai feladóvevényeket, s az általa vezetett pénztárkönyvet sorozatosan meghamisította. így mintegy 1/0 000 forinttal károsította meg a társadalmi tulajdon. felettesei több esetben berendelték a minisztériumba könyvelési munkákra. a minisztériumban annak a technikumnak a számadásait is ő vizsgálta felül, ahol dolgozott. lényegében tehát önmagát is „ellenőrizte”, ezt a lehetőséget használta fel arra, hogy a technikumban elkövetett bűncselekményeit hamisításokkal leplezze.

- tapasztaltuk azt is - folytatta -, hogy egyesek alábecsülik a spekulációs bűncselekmények súlyát. ez alapvetően helytelen szemlélet. megváltozott gazdasági helyzetünkben ugyanis még az általános árubőség mellett sem lehet lebecsülni az üzérkedés társadalmi veszélyességét. az üzérkedés formái igen változók, ami megnehezíti leleplezésüket. a spekuláció új formában is jelentkezik. több esetben előfordult például, hogy egyesek ingattalman üzérkedtek. az egyik bűnygyben a tennelt években keresztül vásárolt ingatlanokat, házhelyeket és lakóházakat továbbadással. viszonylag rövid idő alatt hat ingatlan eladásából 108 000 forint nyereségre tett szert. további négy ingatlan értékesítését tervezte, amelyből előreláthatóan 160 000 forint hasznot húzott volna. üzelmét a hatóságok leleplezték. a vádlottat a börtönbüntetés kiszabása mellett ingatlanvagyonára elkobzására ítélték, s egyben a főváros területéről kitiltották. a lakásügyekkel kapcsolatban is tapasztalható visszaélés. legutóbb a fővárosi ügyvédek egy kisebb csoportja hiszékeny ügyfelektől több mint 100 000 forintot vett fel azzal az ígérettel, hogy kedvezően intézik el lakásügyüket. a pénzt természetesen elszikkasztották. e csoport felelősségre vonásából nemcsak az ügy vádlottai okúlhattak, hanem a hasonló cselekmények elkövetésére hajlamosak is, de nem utolsó sorban azok a tulazzottan hiszékeny emberek hasonló esetben könnyen válnak a szétramosok áldozatává.

/folyt. köv./

14.28

- 9 -

ME

/ az országgyűlés... 9. folyt./ gy

a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények üldözésében igen jelentős eredményeket értek el bűnüldöző szerveink. a legfelsőbb bíróság elvi irányításának jelentékeny részét alkotják az e téren hozott határozatok és elvi állásfoglalások. meggyőződésünk, hogy munkánkat a társadalmi tulajdon védelme érdekében tovább kell fokoznunk.

rámutatott arra, hogy a legfelsőbb bíróság tapasztalata szerint a társadalmi tulajdon elleni kisebb, egyszerűbb bűncselekmények elkövetőit gyorsabban vonják felelősségre és inkább szigorúbban ítélik meg, mint azokat, akik fondorlatosan, a vállalat adminisztrációs részlegével együttműködve, a könyvelés meghamisításával károsítják meg a nép vagyonát. ilyen esetekben a bűncselekmény leleplezése is nehéz, s nem egyszer az elkövetők felelősségére vonása is enyhébb jellegű, a tényállásilag egyszerűbb ügyekhez képest. a további előrehaladás érdekében tehát még inkább összhangba kell hozni az egyes bíróságok gyakorlatát, s ahol még előfordul, meg kell szüntetni azt az álláspontot, amely az ítélezésnél nem kellő súllyal érvényesíti jogpolitikáinknak a társadalmi tulajdon megvédésére vonatkozó alapelvét.

az élet és a testi épség elleni bűncselekményekről beszélt ezután, rámutatott arra, hogy az élet elleni bűncselekményeknél az indító ok tekintetében a korábbi évekhez képest bizonyos változás észlelhető. míg régebben az élet elleni bűncselekményeknél elég sűrűn szerepelt vagyoni jellegű indító ok - különösen az öröklés utáni törekvés -, az utóbbi években végbement gazdasági változás e téren is érezteti hatását, s ma már anyagi természetű ok ritkábban fordul elő. annál gyakoribb ok a családi viszály, féltékenység, elromlott házasság. a bűncselekményeknél lényeges szerepet játszik az elkövető alacsonyabb műveltsége is, valamint sok esetben a túlzott alkoholfogyasztás. ez utóbbi is aláhúzza az alkoholizmus elleni társadalmi küzdelem fokozásának szükségességét.

a közlekedési balesetek száma további emelkedést mutat. ez bizonyos mértékig egyenes következménye annak, hogy több a gépjármű, de nem kismértékben összefügg a gépjárművezetők italfogyasztásával. különösen vidéken gyakori az ittasságból eredő baleset. a legfelsőbb bíróság több esetben adott iránymutatást súlyosabb büntetés kiszabására, az ittas állapot következtében előfordult közlekedési balesetekkel kapcsolatban. az olyan vezető, aki ismételtén ittas állapotban ül a volán mellé, - amennyiben balesetet okoz - el kell tiltani a vezetéstől. a közlekedési balesetek 12 százalékát ittas járművezetők okozták. az ittas vezetők tavaly 75, az idén 111 halálos végű szerencsétlenséget okoztak. a súlyos sérülések száma az év első tíz hónapjában 606, míg tavaly egész évben 434 volt.

/folyt. köv./

14.35

1441 *rel*

-10-

/az országgyűlés... 10. folyt./- szb

különösen sok balesetet okoznak a motorkerékpárosok; az összes közlekedési balesetek 24 százalékát motorkerékpárosok okozták, az ittas állapot miatt keletkezett balesetekből pedig 61 százalék jut a motorkerékpár-vezetőkre.

a dolgozó ember életének és egészségének fokozott védelme megköveteli, hogy a büntetőjog eszközeivel is fokozottabban fellépjünk az e téren mutatkozó hiányosságok ellen.

a legfelsőbb bíróságnak megfelelő elvi irányító munkával gondoskodnia kellett arról is, hogy a múlt év májusában életbe lépett polgári törvénykönyvben foglalt alapvető szocialista jogelvek és jogpolitikai szempontok a gyakorlatban helyesen érvényesüljenek. a polgári jog a mindennapi élet legtöbb területére kiterjed, s jelentős szerepe van a szocialista tudat formálásában, a szocialista ember alakításában is. e sokrétű feladat, az elvi irányítás gyorsaságának követelménye a legfelsőbb bíróságot is arra kötelezte, hogy munkájában új módszereket honosítson meg. ennek megfelelően a legfelsőbb bíróság rendszerbe foglalta egy-egy jogterületre vonatkozó állásfoglalásait, s azt közérthető formában közzétette. így felülvizsgálták a polgári eljárási jog, a lakásjog, a családjog és a munkajog területén felmerült vitás kérdéseket, utóbb pedig a kártérítési jog, a termelési szerződés, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjai közötti jogviszony egyes kérdéseit. igen alaposan kellett foglalkozni például a termelési szerződésekkel, amelyek döntő jelentőségűek a város és a falu kapcsolatában. az állam szerződik a szövetkezetekkel és az egyéni paraszttal és a szerződések teljesítéséhez fontos népgazdasági érdek fűződik. alapvető jelentősége van annak, hogy a szerződések megkötésénél és teljesítésénél ne játsszanak közre spekulációs szempontok, s a termelési szerződésekben foglaltakat pontosan teljesítsék. a szerződés nem teljesítése, vagy késedelmes teljesítése kötbér-fizetést von maga után. a kötbér nozzájárulhat bizonyos mértékig a szerződéses fegyelem megszilárdításához, azonban az által a piacokon és az üzletekben még nem lesz több ételmisszer, sem a gyárakban több nyersanyag. ezért a szerződés teljesítését a jog eszközeivel is biztosítani kell. bíróságainknak tehát elsősorban azt kell vizsgálniok, hogy a per idején teljesíthető-e a szerződés, s ha igen, a szerződés kötelező teljesítésére kell határozatot hozni. ilyen esetekben különösen fontos, hogy a pereket gyorsan és bürokrácia mentesen lefolytassák.

/folyt.köv./

14.42

14.46 *rel*

-11-

/az országgyűlés... 11. folyt./- szba

a termelőszövetkezetek és az állami vállalatok kapcsolatában még tapasztalhatók rendellenességek. különösen vonatkozik ez a növénytermelési, terményértékesítési, állatnevelési és hízlatási szerződések területére, ahol még mindig komoly kivánalmak vannak a kölcsönös segítség tekintetében. e téren a legfelsőbb bíróság irányt mutató határozatokat hozott.

- a termelőszövetkezeti munkafegyelem kérdéseivel foglalkozó elvi irányítás a parasztságnak, mint egységes osztály kialakulásának elősegítését, a szocialista tudat kialakítását, a közösségi szemlélet megerősítését szolgálta. ez az elvi állásfoglalásunk a közös munkából elfogadható indok nélkül távolmaradókat a kistulajdonosi szemlélet legyőzésére, s annak tudatosítására nevelti, hogy a termelőszövetkezet felvirágoztatása az egész társadalomnak, tehát sajátmaguknak is elsőrendű érdekük. rossz akarat, nyilvánvaló kártevő szándék pedig a jogszabályok súlyos következményeinek alkalmazásával járhat, - de ugyanilyen nyomatékot kell fellépni azért is, hogy a termelőszövetkezeti tagok is érvényt szerezhessenek jogos igényeiknek.

- a bíróságok elé került polgári ügyeknek igen tekintélyes részét a kártérítési perek foglalják el. károkozás történik polgáraink életében és testi épségében, a társadalmi és személyi tulajdonban egyaránt. a károkozás közvetlenül, vagy akár közvetve egész társadalmunk megkárosításával jár. a károkozásért való felelősség megállapítása és a károkozás kiküszöbölése érdekében egyforma eréllyel léptünk fel, akár a szoros értelemben vett polgári jog, mint a munkajog és a termelőszövetkezeti jog területén.

- a munkajog területén a legfelsőbb bíróság egyfelől a munka-fegyelem megszüntetését, másfelől a balesetmentes munkafeltételek biztosítását, a dolgozók jogos igényeinek érvényesülését tekintette elsőrendű feladatának. a fegyelmezetlenség, a felelőtlenység, a munkavégzésben jelentkező hiányosságok zavarják a termelést, - a termelés eredményében bekövetkezett kiesés pedig csökkenti a társadalmi tulajdont, a munkafegyelem megsértőivel szemben elsősorban a nevelés eszközeivel kell fellépni. sok esetben azonban helytelenül elmarad a megfelelő felelősségrevonás is. ugyanilyen súlyos hiba azonban a dolgozónak fegyelmi úton történő jogtalan elbocsátása. ez utóbbi sérti a dolgozónak a munkához való alapvető jogát és a munkát nem végző átlagkeresetének megtérítése, valamint az esetleges munkakiesés ugyancsak nem gyarapítja a társadalmi tulajdont.

/folyt. köv./

14.46

-12-

/ az országgyűlés... 12. folyt./ gy

- a legfelsőbb bíróság több határozatában kimondotta, hogy a munkafegyelem megszüntetése elsőrendű feladat, s ezért a felelősség elsősorban a vállalat vezetőjére hárul. a fegyelmi jogkör gyakorlója részéről épp olyan helytelen a lazaságokat elnézni, a szocialista erkölcs szabályaival ellentétben álló magatartást eltűrni, mint a fegyelmi büntetés kiszabásánál a társadalmi érdek és a dolgozók érdekének összhangját nem megtalálni. csak a kellő összhang megléte esetében szolgálja a fegyelmi büntetés a nevelést, a törvényességet, a szocializmus építésének érdekeit. a helytelenül alkalmazott fegyelmi büntetés, a megalapozatlan és jogtalan elbocsátás nemcsak a fegyelmi büntetést szenvedőben, hanem a dolgozóknak is visszatetszést szül, nem szolgálja sem a társadalmat, sem az egyén érdekét, - de ugyanilyen hiba az is, ha a megfelelő felelősségre vonás elmarad, mert ez a munkafegyelem meglazulásával, végső fokon pedig termelési kieséssel jár.

- meg kell emlékezni egy káros szemléletről is, amely még itt-ott felbukkan a fegyelmi elbocsátott dolgozóval szemben. előfordul, hogy ezeknek újbóli munkába állításánál vonakodás tapasztalható, holott a fegyelmi eljárás célja a megfelelő magatartásra való nevelés, nem pedig a munkából való kirekesztés.

- az új polgári törvénykönyvünk egyik alapvető elve társadalmi rendünk gazdasági alapjának, a társadalmi tulajdonnak fokozott, aktív védelme. a társadalmi tulajdon fokozott védelme nem öncél, hanem a kizsákmányolás alól felszabadult dolgozók boldog életéért, gazdasági és társadalmi fejlődésünk biztosításáért történik. éppen ezért a társadalmi tulajdon fokozottabb védelme nem járhat azzal a következménnyel, hogy a dolgozók jogos igényeinek és törvényes érdekeinek érvényesülését megnehezítse. a társadalmi tulajdon fokozott védelme és a dolgozók jogos, törvényes igénye, a két érdek dialektikus egységének szem előtt tartása volt elvi irányításunk fő jellemzője.

a legfelsőbb bíróság foglalkozott a házassági bontóperek tapasztalataival is.

- a házassági bontópereknél az az elv vezérel, hogy a házasság nem egyszerű magánügy, hanem társadalmi érdekű és jelentőségű ügy is, különösen akkor, amikor a házasságból gyermek is származott. a gyermek felnevelése elsősorban a két szülő együttes kötelessége. ezért a házasságok fenntartása fontos társadalmi érdek is, másrészt azonban nem tagadható annak jogossága, hogy a felbomlott házasságokat - ahol a házasságot helyreállítására már nincs remény - törvényesen is fel kell bontani. a tapasztalat szerint a házassági bontóperek száma változatlanul magas.

/folyt. köv./

14.55

-13-

/ az országgyűlés... 13. folyt./ gy

a helyzetet bírói gyakorlatlaltal nem lehet gyökeresen segíteni, e téren csak a társadalmi szervektől várhatunk komoly segítséget. ha a társadalmi erők segítő megnyilvánulása ellenére is bíróság elé kerül a házasság sorsának rendezése, a bíróságnak minden esetben az a feladata, hogy a házasság felbontásához vezető okokat alaposan, mélyrehatóan vizsgálja. a házasságot csak akkor lehet felbontani, ha arra alapos és komoly ok van. nyílt vagy burkolt megegyezés nagyon sokszor szerepel a házassági bontóperekben. a burkolt megegyezésnél a házasság felbontásának érdekében - a házasság felbontásának érdekében - olyasmit vállalt magára, ami nem igaz, vagy ha igaz is, eltulzott. a hamis tényállásokon alapuló bontások erkölcsromboló hatása igen nagy, ezért a házassági bontóperit ítékezés gyakorlatában felveti annak megfontolását, hogy a házasság felbontására irányuló megegyezés a válás kimondásának alapos és komoly okaként szolgálhasson. a felek megegyezése alapos ok lehet a válásra akkor, amikor a körülményekből azt lehet megállapítani, hogy a házastársak megegyezése nem esik erkölcsi kifogás alá - feltétlenül komoly, végleges és megfontolt. ennek vizsgálatánál jelentőséget lehet tulajdonítani annak is, hogy a felek a házasság felbontásával együttjáró kérdésekben is megállapodtak-e, mint például a gyermek elhelyezése és tartása, a közös lakás használata, bíróságainknak élniük kell azzal a lehetőséggel, hogy a szocialista erkölcs nevelő erejét érvényesítse. a házassági kötelék megszűnése nem jelenthet szabadkezet a feleknek további perlavínok megindítására, mindenekelőtt a gyermek érdekének teljes mellőzésére. a gyermek elhelyezésénél - szülessen bár házasságból, vagy házasságon kívül - nem egyedül a nem és az életkor, hanem elsősorban az az irányadó, hogy a gyermek helyes nevelése, egészséges fejlődése, egyéniségének, jellemének kialakulása hogyan biztosítható a legjobban. az elhelyezésnél tehát nem egyik vagy másik szülőnek, hanem egyedül a gyermeknek az érdeke az irányadó.

befejezésül hangsúlyozta, hogy dolgozó népünk egyetért pártunk helyes politikájával, odaadóan támogatja e politika további sikereit. e politikához hozzátartozik az is, hogy eredményeinkre büszkék vagyunk, de nem titkoljuk nehézségeinket sem, mert azok leküzdésében bizton számíthatunk dolgozó népünk támogatására.

- pártunk és kormányunk jogpolitikai alapelvei a társadalmi, gazdasági és kulturális téren érvényesülő alapelvekkel szoros egységet alkotnak, ami egyben azt jelenti, hogy dolgozó népünk ma sokkal inkább egyetért igazságszolgáltatásunk munkájával, mint azelőtt bármikor.

/folyt. köv./
15.04

-14-

15.16
K. 15
K. 15

/ az országgyűlés... 14. folyt./ gy

tovább kell erősíteni bíránk eszmei-politikai egységét. pártunk és kormányunk politikáját úgy támogathatjuk még hathatósabban, ha munkánkat a jövőben még szorosabbra fűzzük a mindennapi élettel, még inkább támaszkodunk dolgozó népünk segítségére. eddigi munkánk legnagyobb eredménye a szocialista törvényesség megvalósítása és biztosítása. ezt kell a jövőben óvnunk, tökéletesíteni, fejleszteni. a szocialista törvényesség biztosításának egyik alapfeltétele, hogy tovább erősítsük a kapcsolatot dolgozó népünkkel és mind szélesebb rétegeket vonunk be az igazságszolgáltatás munkájába. ezt szolgálja az ülnökrendszer fejlesztése, valamint a társadalmi bíróságok a nagyobb gyárakban és üzemekben. a társadalmi bíróságok beváltak, a dolgozók kollektívájára támaszkodva sikeresen teljesítik nevelési feladataikat. a társadalmi bíróságok körének kiszélesítése és a szakbírák választása is az igazságszolgáltatás demokratizmusát hivatott fejleszteni. erősíteni kell a gazdasági vezetők és az ügyészségek kapcsolatát, együttműködését a társadalmi tulajdon még hatékonyabb védelmében. a vezetés színvonalának emelése, az ellenőrzésben mutatkozó hiányosságok megszüntetése komoly követelmény a jövőre nézve.

befejezésül hangsúlyozta, hogy további feladatok vannak a bírói ítékezés egységének fejlesztésében, valamint az eljárások egyszerűsítésében, s a még előforduló bürokratikus vonások megszüntetésében. a gyors és hatékony intézkedés jogos követelmény a dolgozók részéről, - mondotta - és kérte beszámolójának tudomásul vételét.

/folyt. köv./

15.08

-15-

15.15
K. 15
K. 15

/az országgyűlés... 15. folyt./ gy

a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolóját az országgyűlés egyhangúlag tudomásul vette.

ezután napirend szerint az interpellációk előterjesztése következett.

az első interpellációt varga ferencné képviselő intézte a földművelésügyi miniszterhez a cirok vetésterületének növelése tárgyában. megjegyezte, hogy a porszivó és padlókefélő mellett a háztartásokban igen nagy szükség van még a cirokseprőre is. a cirok termesztés gazdaságos, s a téli időszakban is munkát biztosíthat a termelőszoövetkezetek tagságának.

losonczi pál földművelésügyi miniszter válaszában elmondotta, hogy ciroktermesztés célja 1962-re az eddiginél nagyobb vetésterületet irányoztak elő. korábban megkötött exportszerződéseinket azonban teljesíteni kell, így a hazai szükséglet kielégítéséhez feltétlenül szükség van arra, hogy a termelőszoövetkezetek is foglalkozzanak ciroktermesztéssel. a háztáji gazdaságokban szegélynövényként termeszthetnének cirokot úgy, mint korábban. ez a munka ma kifizetődőbb, mint az előző években, mert az év közepén életbe léptetett forgalmiadó csökkentés a ciroktermelését jövedelmezőbbé teszi.

az interpelláló képviselő és az országgyűlés a választ tudomásul vette.

suhajda józsef képviselő a bírák választása, beszámolási kötelezettsége, valamint a társadalmi bíróságok létrehozása ügyében interpellált az igazságügyminiszterhez.

dr. nezával ferenc igazságügyminiszter válaszában közölte: belátható időn belül mód nyílik arra, hogy a bíróságok választására vonatkozó előírásoknak eleget tegyünk. az igazságügyminisztérium távlati fejlesztési tervében ezt a programot kitűzte, s a kidolgozott tervet megfelelő időben illetékes szervek elé terjeszti.

a bírák beszámolási kötelezettségével kapcsolatban rámutatott arra, hogy a járási, megyei és városi tanácsoknál a bíróságok elnökei időnként tájékoztatást adnak a bíróságok tevékenységéről.

/folyt. köv./

16.38

- 16 -

NR

/az országgyűlés... 16. folyt./ gy

a népi elnökökkel kapcsolatban szintén hasonló gyakorlat alakult ki: üzemekben, lakóterületeken rendszeresen beszámolnak tevékenységükről, s egyre inkább betöltik azt a feladatukat, hogy résztvegyenek a társadalom nevelésében.

a társadalmi bíróságokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy az elmúlt esztendőben a bíraskodásnak ez a formája lényegesen megjavult. egyébként a kormány a jövő év első negyedében napirendre tűzi a társadalmi bíróságok további fejlesztésének ügyét.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés egyaránt tudomásul vette.

szabó piroska képviselő a gyermekcipők minőségének megjavítása tárgyában intézett kérdést a könnyűipari miniszterhez. a leggyakoribb panaszok a gyermekcipők minősége ellen: hamar elvesztik fényüket, idő előtt megkopnak, bélésük szakad, a talp áttereszti a vizet. a 10-14 hónapos apróságoknak puha cipők kellene, de gyakran csak kemény talpuak kaphatók. mit szándékozik tenni a könnyűipari miniszter, hogy jobbak legyenek a gyermekcipők, - kérdezte.

nagy józsefné könnyűipari miniszter elismerte, hogy a gyermekcipőkkel kapcsolatos panaszok nagyrésze jogos, éppen ezért több intézkedést tettek, hogy a gyermekcipők hibáit mielőbb megszüntessék. ezenkívül különböző intézkedéseket dolgoznak ki, s vezetnek be már a következő évben a gyermekcipők minőségének megjavítására. természetesen figyelembe kell venni, hogy amíg 3-4 évvel ezelőtt 15-20 féle gyermekcipőt gyártottunk, most 80 fajta gyermekcipő van forgalomban, a legtöbbje 8-10-féle színben. ilyen bő választék mellett kell tehát megfelelően gondoskodni a hibák kiküszöböléséről. ezek között egyik legfontosabb lesz, hogy a jövő esztendőből kezdve nagyobb gondot fordítsanak a bőr impregnálására, hogy ezzel megakadályozzák a talp átnevesedését. természetesen a gyermekcipők minőségének megjavítását célzó intézkedések elég jelentős költséggel járnak majd, ezért a kérdést csak a pénzügyminisztérium és az országos tervhivatal támogatásával lehet kielégítően megoldani.

az interpelláló képviselő azzal a feltétellel fogadta el a könnyűipari miniszter válaszát, hogy egy év múlva az országgyűlés előtt számoljon be, milyen eredménnyel jártak a most bejelentett intézkedések.

a képviselőnek az országgyűlés nagy helyestéssel és tapsal kísért megjegyzésére nagy józsefné könnyűipari miniszter közölte, hogy a javaslatot elfogadja.

ezek után a választ az interpelláló képviselő és az országgyűlés egyaránt elfogadta.
/folyt. köv./

16.47

- 17 -

NR

/az országgyűlés... 17. folyt./- szb

bodorkós istván, az importgépekhez szükséges alkatrészek utánpótlása tárgyában interpellált a kül- és a belkereskedelmi miniszterhez, mint elmondotta, nagyteljesítményű külföldi gépeket, gépegyeségeket nem mindig tudunk megfelelően kihasználni, mert nincs hozzá megfelelő pótalkatrész, úgy gondolom - hangsúlyozta -, a külföldről beszerezett gépeknél minden esetben gondoskodni kellene a szükséges pótalkatrészekről, mert az alkatrészhiány nemcsak a termelő berendezések működtetését akadályozza, hanem a lakosság tulajdonában levő fogyasztási cikkek használatát is nehezíti.

az interpellációra inoze jeno külkereskedelmi miniszter válaszolt, hangsúlyozta, igen nagy gondot fordítunk arra, hogy az alkatrészellátást megoldjuk, a helyzet ma lényegesen jobb, mint néhány évvel ezelőtt.

- meg kell azonban mondanom, hogy a kérdés két oldalú. a baráti szocialista országokkal, mint tervgazdálkodó országokkal olyan alapon kívánjuk rendezni a kérdést, hogy tervszerűen és megfelelő ütemben megkaphassuk az alkatrészeket azokhoz a gépekhez, amelyeket megvettünk. a baráti országok viszont tőlünk megkívánják, hogy vegyük figyelembe az ő tervgazdálkodásuk végrehajtásához szükséges szempontokat is, tehát időben adjuk fel a megrendelést. amikor kínából hoztuk be a szövőgépeket, megrendeltük hozzá a pótalkatrészeket is. kiderült azonban, hogy több pótalkatrészre volt szükség, s így pótrendelést kellett eszközölni. saját termelésünk is megköveteli, hogy a tárgyvet megelőzően öt-hat hónappal előbb adjuk fel a rendeléseket, hogy a kívánt cikket a termelésbe iktathassuk. mi a kínai szövőgépekhez szükséges pótalkatrészeket a szükségesnél jóval később rendeltük meg, amikor ők már lezárták a következő év termelésének beosztását, ennek ellenére a legnagyobb mértékben segítségünkre siettek és a szövőgépekhez szükséges pótalkatrészek már uton vannak. két lengyel hajó hozza azokat. nem hosszú idő tehát, hogy megérkezzenek. a jövő évi rendeléseket - bár ismét késve adtuk fel - már most elkezdik szállítani, így körülbelül két-két és fél évre el leszünk látva textilipari gépalkatrészekkel. a tanulság természetesen az, hogy időben jelezzük igényeinket, amint mi is megkívánjuk azt, hogy időben küldjék meg hozzánk is a megrendeléseket.

- ami a lakosság tulajdonában levő fogyasztási cikkek alkatrész-utánpótlását illet, az szintén nagyfokú szervezettséget igényel. itt is időben kell átadnunk a rendelést, s e téren igen jelentős a külkereskedelem szerepe. jobb belső szervező munkára, az igények helyes felmérésére és időbeli rendelésre van szükség.

/folyt.köv./

16.54

- 18 -

AK

/az országgyűlés... 18. folyt./- szb

- általánosságban még azt szeretném kiemelni - mondotta -, hogy nagyon pozitívnak ítélem meg, hogy a magyar parlamentben ilyen kérdések is szóba kerülnek. ez még gondosabb, még lelkiismeretesebb munkára ösztönzi kormányzati szerveinket.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

somoskői lajos kisházi ödön munkaügyi miniszterhez interpellált, az ipari munkás-feleségek, mint termelőségvetkezeti tagok társadalombiztosítása ügyében. elmondotta, hogy nógrád megyében a 30.000 termelőségvetkezeti tag közül körülbelül 18.000 nő, s jelentős részüket ipari munkás felesége. az ipari munkás-feleségeknek, mint termelőségvetkezeti tagoknak az a kérésük, hogy amikor a termelőségvetkezeti tagokat nem nagyon tudja foglalkoztatni, ne terhelje őket az sztk-járulékok és díjak fizetése.

kisházi ödön munkaügyi miniszter válaszában a többi között elmondotta:

- a mezőgazdasági termelőségvetkezeti tagok betegségi biztosításra havi 6 forintot, baleseti biztosításra havi 4.5 forintot, nyugdíjbiztosításra pedig havi 27 forintot, tehát összesen 37.50 forintot fizetnek. ezért ingyenes orvosi ellátást, ha szükséges egy évig terjedő kórházi ápolást és kedvezményes gyógyszerellátást kapnak. munka közben előforduló baleset esetén, ha szükséges, baleseti járadék és rokkantsági nyugdíj is megilleti őket a nyugdíjbiztosítás keretében öregségi vagy rokkantsági nyugdíjat, munkaképtelenségi járadékot kapnak a termelőségvetkezeti tagok, hozzátartozójuk pedig özvegyi nyugdíjat, árvaellátást, esetleg szülői nyugdíjat.

- az interpelláló képviselő lényegében azt kérdezi, kívánjuk-e rendezni azoknak a termelőségvetkezeti tagoknak a biztosítási ügyét, akiknek férje ipari dolgozó, tehát mint ipari dolgozó-feleség, a férje után is jogosult társadalombiztosításra. az ilyen termelőségvetkezeti tagok férjük után azonban nincsenek biztosítva balesetre és nyugdíjra. más szóval megöregedésük esetén kizárólag a férj nyugdíjára, esetleg özvegyi nyugdíjra lennének jogosultak. ha a termelőségvetkezeti tagként dolgozó feleségeket a társadalombiztosítási járulékok fizetése alól mentesítenénk, hasonló kívánság merülhetne fel a nem tsz-tagoknál, tehát a munkaviszonyban álló dolgozóknál is, ahol mind a férj, mind a dolgozó feleség után teljes egészében le kell róni a társadalombiztosítási járulékokat, jóllehet, a feleség mint családtag, ott is jogosult volna bizonyos társadalombiztosítási szolgáltatásokra.

/folyt.köv./

17.00

- 19 -

AK

/az országgyűlés... 19. folyt./- szb

ismert dolog, hogy népgazdaságunk a termelő szövetkezeti mozgalmat igen jelentős mértékben támogatja és segíti. ezt a kérdést nem lehet az egészről kiragadni. vajon lelkiismeretes dolog volna-e a tsz-tagok 38.6 százalékának - emmi közülük a nő - társadalombiztosítását elhanyagolni? most is találkozunk olyan jelenséggel, hogy valaki - korábbi években - bizonyos időt dolgozott, de nem volt bejelentve biztosításra. s most jelentkezik társadalombiztosítási jogainak érvényesítéséért. az ilyen jogokat azonban nem lehet elismerni, ha annak idején az ott-nál, majd később az sztk-nál nem volt bejelentve. milyen helyzet állna elő később, ha valaki munkakönyvvel igazol majd 10-15 évet, mégsem lehetne semmilyen járadékot megállapítani részére, mert egykor mérlegelés tárgyává tettük, vajon lehet-e, kell-e havi 27 forintot fizetni nyugdíjbiztosításra? vajon elviselhetetlen, ha egy családban két nyugdíj van? nem hiszem! ezért megfontolás tárgyává kell tenni, hogy éppen a kérdésben milyen álláspontra helyezkedünk.

kormányunk állandóan figyelemmel kíséri ezt a kérdést. nyugodtan kérhetem tehát a tisztelt országgyűléstől, szíveskedjék ezt a felvilágosítást elfogadni. felelősségem tudatában kijelenthetem, hogy mezőgazdasági nyugdíjbiztosításunk nemzetközi viszonylatban is megállja a helyét. ez idő szerint 226.000 idős szövetkezeti tagnak adunk támogatást. ez a támogatás ebben az évben 500 millió forint fölött van, jövőre 600 millió forint lesz. nem rossz dolog tudni azt, hogy öreg korára a postás minden hónapban házhoz viszi a járadékot. kérem az országgyűlést, szíveskedjék válaszat tudomásul venni azzal, hogy mostani betegbiztosítási rendszerünket a népgazdaság és a termelőszövetkezetek teherbíróképességének megfelelően továbbfejlesztjük majd, hogy bizonyos távlatban a társadalombiztosítás minden magyar dolgozó számára teljesen egységes legyen.

a miniszter válaszat az országgyűlés tudomásul vette.

az elnök bejelentette, hogy a legutóbbi ülészakon csiki lajos képviselő a lakás- és középítkezéseknél elérhető önköltségcsökkentés és takarékoság tárgyában írásban terjesztett interpellációt az építésügyi miniszterhez, aki az interpellációra az ügyrend rendelkezéseinek megfelelően írásban válaszolt. az országgyűlés az interpellációra adott válaszat tudomásul vette.

ezzel az ülészak véget ért. római sándor zárszavában jó egészséget, sikerekben gazdag új esztendőt kívánt az országgyűlés tagjainak. /mti/

17.05

- 20 -

KZ

bb 48. japán szakszervezeti küldöttség érkezett hazánkba

tm/m/hk

1961. december 16.

a szot elnökségének meghívására szombaton hazánkba érkezett a japán szakszervezeti főtanács /sohyo/ négytagú küldöttsége, amelyet noguchi kazuma, a sohyo alelnöke vezet. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren varga györgy, a szot titkára fogadta. /mti/

...-

- v é g e -

La

- 31 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel földi hírek

1961. december 17.

bb 1 hazaérkezett a magyar kormányküldöttség varsóból

t bc/hné vm li

1961. december 17.

a magyar kormányküldöttség, amely apró antalnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az mszmp politikai bizottsága tagjának vezetésével varsóban részt vett a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa tizenötödik ülészakán, vasárnap visszaérkezett budapestre.

a kormányküldöttséget hazaérkezésekor csengő jános, konó-és gépipari miniszter, inoze jeno külkereskedelmi miniszter, valamint több minisztérium és a minisztertanács titkársága vezető munkatársai fogadták a nyugati-pályaudvaron./mti/

bb 2. időjárásjelentés

lné/m/li

1961. december 17.

a meteorológiai intézet jelenti december 17-én, vasárnap délben 12 órakor:

hideg idő

európa nagy része továbbra is a hideg levegő uralma alatt van. nulla fok feletti hőmérséklet ma reggel csak a brit-szigeteken, norvégia nyugati partvidékén és délkelet-európában volt.

hazánkban szombaton érte el mélypontját a rajtunk átvonuló hideghullám. az idő felhős volt, több helyen havazott. a csapadék mennyisége csak az ország középső és déli részein érte el az 1-5 mm-t, máshol 1 mm, alatt maradt. a hóréteg vastagsága a dunántúlon 1-3, a tiszántúlon 2-7, dobogókön 8, a bükk és a mátra magasabb részein 10-14 centiméter között volt. a hőmérséklet a nap folyamán a tatabánya-keszthely-bécs vonaltól nyugatra eső területeken mínusz 10- mínusz 13, az ország többi részén mínusz 4- mínusz 10 fokig süllyedt. a talajközeli légrétegben mínusz 15- mínusz 16, fokot is mértek.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke mínusz 9.2 fok volt, 10 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

/folyt.köv./

7 ma hajnalban országsszerte mínusz 9- mínusz 14 fokig csökkent.

14.50

- 1 -